Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes. Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețulŭ Insertiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 7)

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
la administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 33.—Anulŭ LVIII. Brașovŭ, Duminecă, 12 (24) Februarie 1895.

Nemiloșii miloșĭ.

Brașovŭ, 11 Februarie v. 1895.

O scire ciudată amŭ primitŭ erĭ dela Clușiu, ér astădĭ alta și mai ciudată din Munții apusenĭ.

La Clușiu, mai multorŭ tinerĭ universitarĭ românĭ, carĭ primiau stipendii din fundațiunĭ naționale românescĭ, ministrulŭ ungurescŭ alŭ instrucțiunei publice, Iuliu Wlassics, li-a opritŭ stipendiile din causă, că cu ocasiunea procesului pentru Memorandŭ, acești tinerĭ ar fi subscrisŭ nisce hârtii, prin carĭ erau îndemnațĭ Românii sĕ ia parte în numĕrŭ câtŭ mai mare la acelŭ procesŭ.

Stipendiile acestea însĕ nu suntŭ întemeiate de Wlassics, nicĭ de statŭ, nicĭ de guvernŭ, ci au fostŭ întemeiate de Românĭ marĭ, carĭ și-au trasŭ bucătura dela gură, au crutatŭ și au muncitŭ, pentru ca din rodulŭ muncei lorŭ cinstite și cu multe sudorĭ împreunate, sĕ lase moștenire neamului românescŭ nisce fundațiunĭ, din carĭ sĕ se créscă și ajutoreze la scólă fiiĭ vrednicĭ ai poporului nostru.

Cum vine dér ministrulŭ Wlassics sĕ se facă poruncitorŭ peste aceste fundațiunĭ? Cu ce dreptŭ vine elŭ sĕ subtragă stipendiile din fundațiunile românescĭ dela nisce tinerĭ, a cărora vrednicia nu guvernulŭ, nu Wlassics are s'o judece, ci numai și numai Consistorulŭ dela Blașiu, în a căruia grijă și chivernisire au fostŭ lăsate aceste stipendii de întemeiătorii lorŭ?

Sperămŭ firmŭ, că Consistorulŭ metropolitanŭ din Blașiu, alŭ căruia dreptŭ de liberă chivernisire l'a călcatŭ prin acésta ministrulŭ ungurescŭ Wlassics, va sci sĕ respingă după cuviință pasulŭ acesta cutezatŭ, volnicŭ și ilegalŭ alŭ sĕu. Stipendiile românescĭ suntŭ a se da acelorŭ tinerĭ, carĭ se pórtă după dorința Consistorului și a poporului românŭ, ér nu celorŭ ce se pórtă pe placulŭ ministrului ungurescŭ.

Atâta cu privire la d-lŭ Wlassics.

Multŭ mai viclénŭ, decâtŭ Wlassics, pare afi însĕ soțulŭ sĕu Lukács, ministrulŭ de finanțe. Acesta îșĭ aruncă acuma mrejele sale asupra preoțilorŭ românĭ gr. cat. din Munții apusenĭ, din carĭ ar voi sĕ facă totŭ atâțĭ pionerĭ ai maghiarisărei și cortesĭ ai sĕi pentru alegerile dietale.

Se scie, că în Munții apusenĭ, unde ministrulŭ Lukáts îșĭ are cerculŭ electoralŭ, se află mai multe parochii române greco-catolice, carĭ stau sub patronatŭ regescŭ. In schimb pentru acestŭ patronatŭ, amintitele parochii primescŭ dela erarŭ câte-unŭ ajutorŭ anualŭ, din care se salariséză preoții. Deórece însĕ pentru preoții maghiarĭ romano-catolicĭ guvernulŭ a măritŭ salarele la maxi mulŭ de 700 fl., preoții românĭ din tractulŭ Zlatnei, la îndemnulŭ protopopului lorŭ Iuliu Montani, au cerutŭ sĕ li se măréscă și ale lorŭ salare asemenea preoțilorŭ romano-catolicĭ.

Ministrulŭ Lukács la acésta nu s'a învoitŭ, dér în cele din urmă s'a „milostivitŭ“ totușĭ sĕ dea și pentru „oláh popak“ dela Zlatna câte-unŭ ajutorŭ, dér acestŭ ajutorŭ sĕ nu fiă legatŭ de parochii, ci *numai de persóne*. Va sĕ dică unŭ preotŭ, fiă elŭ într'o parochiă câtŭ de slabă și aibă o purtare câtŭ de bună și vrednică, décă însĕ ochii lui nu i placŭ ministrului, nu capĕtă nimicŭ; pe cândŭ din contră, cei ce vorŭ sci câștiga inima ministrului, vorŭ primi ajutóre chiar și décă n'ar avé așa mare trebuință de ele. In înțelesulŭ acesta ministrulŭ a și numitŭ sumele, ce vré sĕ le dea, statorindŭ tot-odată și persónele, între carĭ ar fi sĕ se împarțe aceste sume. Celŭ mai dragŭ între toțĭ îi este ministrului preotulŭ din Roșia, care deși are o parochiă dintre cele mai bogate, ar fi sĕ capete 315 fl.; pentru toțĭ ceialalțĭ suntŭ fixate sume mai micĭ, pentru unii chiar numai 50—60 fl. După cum ne scrie unŭ corespondentŭ alŭ nostru, sumele cele mai marĭ le-a destinatŭ ministrulŭ pentru aceia dintre preoțĭ, carĭ la banchetele ministeriale și secretariale, date în Zlatna și Roșia, au sciutŭ sĕ se pórte mai slugarnicŭ, făcêndŭ nisce mutre patriotice și borborosindŭ și nisce toaste în limba lui Arpad.

Cu unŭ cuvêntŭ, aicĭ încă avemŭ de a face cu o vênătóre de suflete. Cu banĭ luațĭ din visteria statului ministrulŭ vré sĕ facă din preoții românĭ din tractulŭ Zlatnei nisce argațĭ ai sĕi, carĭ sĕ jóce după cum elŭ le va cânta. Pe calea acésta crede d-lŭ ministru Lukacs, că de-o parte la alegerile viitóre îșĭ va puté asigura isbênda în cerculŭ electoralŭ alŭ Zlatnei, făcêndŭ din preoții românĭ totŭ atâțĭ cortesĭ ai sĕi, ér de altă parte îșĭ va face și óre-carĭ merite „patriotice“ prin subjugarea acestorŭ preoțĭ.

Acésta este vênătórea de suflete, pe care ministrulŭ Lukacs vré s'o pună la cale în Munții apusenĭ. De-ocamdată e vorba numai de preoții din tractulŭ Zlatnei, dér sub patronagiu regescŭ se află în Munții apusenĭ și alte multe parochii române gr. cat., cu carĭ de sigurŭ ministrulŭ va voi sĕ facă mai târdiu același lucru.

Preoții românĭ din Munții apusenĭ vorŭ sci însĕ, că aicĭ e vorba de-o miserabilă cursă, de care au sĕ se feréscă. Ar fi o pĕcătoșiă și o dejosire mare pentru preoțimea română din tractulŭ Zlatnei, ca ea sĕ priméscă în asemenĭ umilitóre condițiunĭ mila aruncată de ministrulŭ ungurescŭ.

Românilorŭ nu le trebuesce milă ministerială, ci le trebuescŭ drepturĭ

Acésta sĕ și-o însemne bine preoții românĭ din tractulŭ Zlatnei.

Sĕ-șĭ însemne bine acești preoțĭ, că ceea ce vorŭ câștiga prin umilire și din mila stăpânitorilorŭ nu le va aduce folosŭ și onóre nicĭ lorŭ, nicĭ bisericei. Cei ce din milă voiescŭ sĕ trăéscă cu mila vorŭ peri.

Mórtea archiducelui Albrecht.

In 18 Februarie n. a rĕposatŭ în Arco (Tirolŭ) în castelulŭ sĕu, Inălțimea Sa archiducele *Albrecht*, unchiulŭ Majestății Sale monarchului Franciscŭ Iosifŭ, după o viață plină de merite de 78 anĭ.

Cu mórtea archiducelui Albrecht s'a stinsŭ unulŭ dintre membri cei mai de frunte și mai meritațĭ ai casei domnitóre de Habsburg, s'a stinsŭ, cum se dice, celŭ dintâiu soldatŭ alŭ Majestățiĭ Sale și unŭ mare binefăcĕtorŭ alŭ armatei împĕrătescĭ.

Archiducele Albrecht era fórte stimatŭ și iubitŭ mai alesŭ de acele regimente, pe carĭ le-a condusŭ însușĭ pe câmpulŭ de bătaiă în Italia la 1866 și cu carĭ a raportatŭ glorióasa învingere dela Custozza. Intre regimentele acestea erau partea cea mai mare românescĭ, carĭ s'au luptatŭ cu vitejiă, vĕrsându-șĭ sângele românescŭ pentru dinastiă și monarchiă.

*

Din incidentulŭ morții archiducelui Albrecht, tóte capetele încoronate și dinastiile din Europa, au trimisŭ espresiunĭ de condolență monarchului nostru.

Inmormêntare archiducelui se va face Marțĭ în Viena, unde Miercurea trecută séra i-a fostŭ transportatŭ cadavrulŭ din Arco. Imormêntarea, cum spunŭ foile, va fi splendidă.

*

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Resplata iubirei fiiescĭ.

In feréstra unei căsuțe sĕrăcăcióse într'unŭ suburbiu alŭ Vienei, într'o di din primăvéra anului 1785 ședea o copilită gingălașă cam de 19 anĭ. Lipsa și miseria chinuiau fără milă inima-i nobilă, éră capu-i obosítŭ de atâtea cugete negre și-lŭ sprijimà de mâna-i odată albă, ca laptele, și móle ca mătasa, acuma însĕ pălită de sóre și aspră de multe lucrurĭ obositóre.

Luptândŭ cu gloriă deplină, tatălŭ sĕu, căpitanulŭ Bergen, în urma ranelorŭ suferite, a fostŭ pusŭ în disponibilitate cu plata de jumĕtate. Acéstă stare de repausŭ a ținutŭ 3 anĭ, fără ca sĕ-'i fiă mai bine, spre a puté servi, din care causă l'au stersŭ din șirulŭ oficerilorŭ armatei, cassându-'i și plata avută; l'au mângăiatŭ însĕ cu o mică pensiune în alte timpurĭ mai bune.

Vĕdêndŭ acestea, bĕtrânulŭ soldatŭ era sĕ-'șĭ perdă mintea de durere și consternare. Ore nu și-a espusŭ elŭ tot-déuna viéța în luptele eroice? óre murmurat'a elŭ când-va asupra ranelorŭ căpătate, carĭ l'au făcutŭ neaptŭ de orĭ-ce oficiu? Nu póte fi dorința împĕratului, ca unŭ bravŭ soldatŭ sĕ péră de fóme, pe când cei de lângă elŭ se desmérdă în plăcerĭ.

Și cu tóte acestea, orĭ unde mergea sĕ-'șĭ caute dreptulŭ sĕu, bietulŭ de elŭ afla numai dare din umerĭ și ușĭ închise, când cerea mai cu energiă sĕ i-se facă dreptate; căcĭ împĕratulŭ Iosifŭ II., dela care aștepta înbunĕtățirea stării sale, era dusŭ prin țéră, spre a-se convinge în persónă despre traiulŭ popórĕlorŭ sale.

Teribilă a fostŭ viéța petrecută în lunile din urmă, când erau avisațĭ a trăi numai din baniĭ câștigațĭ de Augusta, pe diferite cusĕturĭ de artă, cu carĭ însĕ, pe lângă tótă crutarea, nu se ajungeau. Ca păharulŭ suferințelorŭ sĕ fiă cu vêrfŭ, iritarea și durerea trântiră la patŭ pe încercatulŭ sĕu părinte, și Augusta era nevoită a folosi totŭ timpulŭ pentru îngrijirea lui. Unŭ lucru prețiosŭ după altul a trebuitŭ sĕ le vîndă sĕrmana, fără rude, — fără ajutorŭ.

In fine medicamentele și rugăciunile sale ferbințĭ cătră Dumnedeu, isvorulŭ tămăduirilorŭ celorŭ suferindĭ, reînsănĕtoșară pe sdrobitulŭ sĕu tată așa, că numai cu una óră mai 'nainte s'a pututŭ duce la cancelaria curții, spre a-'șĭ esopera o audiență privată la Impĕratulŭ Iosifŭ alŭ II-lea. Inflorătorŭ a fostŭ pentru Augusta momentulŭ, în care vede pe iubitulŭ sĕu părinte gata de drumŭ, într'o uniformă veche și cârpită.... Căcĭ chiar și uniforma cea mai bună au pus'o ca amenetŭ (zălogŭ) pentru.... banĭ.

Eră când din feréstră îlŭ vĕdu mergêndŭ pe stradă, cu capulŭ în pămêntŭ, fără ca sĕ privéscă nicĭ în drépta, nicĭ în stânga, atuncĭ în dênsa s'a născutŭ convingerea, că acesta este celŭ mai greu drumŭ din viéța scumpului sĕu părinte. Cu simțĕmintele schimbăcióse aștepta întórcerea lui. Sătulă de unŭ plânsŭ, isvorîtŭ din o inimă iubitóre, pe neobservate s'a ivitŭ în candidulŭ sĕu sufletŭ o radă de speranță neînșelătóre; nicĭ decum nu-'șĭ putea închipui, că acela, despre care cetea și audia atâtea fapte creștinescĭ, împĕratulŭ Iosifŭ II., sĕ nu-i facă dreptate.

Numai atuncĭ va fi lumină în viéța-i multŭ sbuciumată, și póte că numai în casulŭ acela 'i-se va împlini și o dulce poftă îndreptățită, sălășluită nu de multŭ în frage, da-i inimióră. Nenorocirile pentru omulŭ, cui 'i-se pornesce rĕu, vinŭ una după alta, și ast-felŭ e posibilŭ ca părinții cei avuțĭ ai lui Leopoldŭ, — la care dênsa spera cu totŭ farmeculŭ primei și nemaculatei sale iubirĭ, — sĕ fiă contrarĭ căsĕtoriei sale cu ea, copilă fără nume; însĕ totușĭ Leopoldulŭ sĕu, până a nu porni, pentru unŭ timpŭ îndelungatŭ, în afacerĭ comerciale, din adênculŭ inimii și cu lacrimĭ în ochĭ i-a disŭ:

— „Mĕ ducŭ! déră îțĭ rĕmânŭ credinciosŭ, pentru-că m'au înlănțuitŭ prea tare buclele tale blondine, carĭ au țĕsutŭ o legătură neînfrântă împrejurulŭ nostru“.

Pentru prima-dată i-a disŭ: *tu*, a cuprins'o în brațe, și pe buzelei ferbințĭ și purpurii a depusŭ unŭ dulce sărutŭ, ca cele din poveștĭ. Tocmai la momentulŭ acela se rĕsgândea acuma, și o zimbire tainică se furișà pe gurița sa; éră obrajiĭ sĕi începură a se colora ca nescarĭ trandafirĭ purpurii. De-odată se deschide ușa odăii și tatălŭ-sĕu întră. Pe fața lui plana o seriositate adêncă, ér buzele îi trăsăriau. Augusta din aceste a conchisŭ, că mergerea lui a fostŭ fără de norocŭ.

Cu modestia-i îndatinată și sfășiată de supĕrare, îlŭ întrebà: cum a umblatŭ

Românii la Custozza și archiducele Albrecht.

Despre bravurile, ce le-au făcutŭ ostașii românĭ la Custozza, aflămŭ de interesŭ a reproduce următórea scrisóre de pe câmpulŭ de resboiu publicată la 1866 în „Gazeta Transilvaniei“:

CAMPAGNIOLA, 25 Iunie 1866.

Cu ochii plinĭ de lacrimĭ grăbescŭ a-ţĭ face trista scire, că George, scumpulŭ meu amicŭ și iubitulŭ tĕu verișorŭ, încă se află în șirulŭ acelorŭ bravĭ, carĭ căḑură ierĭ pe câmpulŭ de onóre.

Lupta se începù ierĭ în 24 Iunie. (Duminecă la $6^{3}/_{4}$). Lupta fù crâncenă, din causă că inimiculŭ, mai numerosŭ ca noi, ocupase cu o ḑi mai înainte posiţiunile cele mai bune. Ai noștri se luptară însĕ, ca leii, și cele mai grele posiţiunĭ le luară totŭ numai cu asaltŭ. Inimiculŭ fù restrînsŭ a se retrage peste graniţe (Mincio) în cea mai mare disordine.

Fratele P. căpĕtă unŭ glonţŭ prin mâneca mantalei dela mâna stângă, și eu unŭ glonţŭ de-a drépta, fără însĕ, ca sĕ ne vatáme. Ambii ne aflămŭ bine.

M. Z. încă se află în deplină sănĕtate. Erĭ diminéţa la 3 óre, la plecarea din Castelnuovo, ce se află pe drumŭ dela Verona către Peschiera, era Gheorge cu o garófă după urechia dréptă și la $6^{3}/_{4}$ óre ne îmbrăţișarămŭ lângă satulŭ St. Georgio in Salici — durere pentru ultima óră.

Continuatŭ în CASTELNUOVO, 27 Iunie 1866.

Din lipsa unei poște și aflându-mĕ în prima linià, nu am pututŭ espeda acéstă scrisóre de locŭ, pentru aceea mai adaugŭ cele aflate pănă acum.

Brigada nóstră (bar. Piret) fù erĭ schimbată prin brigada generalului Benco. Reîntorcêndu-ne în cantóne la odihnă, către Peschiera, m'am întêlnitŭ în Solionze cu maiorulŭ Kukulic dela regimentulŭ de graniţă (Deutsch-Banater); elŭ îmĭ spuse, că a aflatŭ trupulŭ lui George și alŭ unui locotenentŭ (Bek) între alte 13 trupurĭ de bravĭ, carĭ toţĭ căḑură la asaltarea unei case (casa pasquale). Toţĭ aceștĭ eroi fură astrucaţĭ într'unŭ mormêntŭ cu tótă onórea.

Fiesce-care din regimentulŭ nostru fù dela începutulŭ pănă la finitulŭ luptei. Feciorii împușcară, potŭ ḑice, fórte puţinŭ, luară însĕ totŭ numai cu asaltŭ orĭ-care posiţiune, sĕ fi fostŭ aceea délŭ, vale, casă, biserică orĭ cetăţue.

Câmpulŭ luptei fù teritoriulŭ între Verona, Peschiera, Valeggio și Vilafranca.

Comandantulŭ de armată In. Sa Împĕrătéscă archiducele Albrecht, cu tótă suita sa, prin plóiă, și întêlnindu-se cu unŭ oficerŭ din regimentulŭ Nr. 50 (marele duce Baden) întrebà: „Wo ist der Oberstlieutenant und Commandant dieses braven Regiments?“ (și la rĕspunsulŭ, că se va fi aflându la locuinţa sa, dete oficerului următorulŭ mandatŭ: „Ich gratulire ihm und dem Regimente, das in der gestrigen Schlacht sihso brav gehalten hat“. (Eu îi gratulezŭ lui și regimentului, că în lupta de erĭ s'a ţinutŭ cu atâta bravură.)

De abia rosti In. Sa imper. aceste cuvinte și se și presentà locţiitorulŭ de colonelŭ Peneke, căruia comandantulŭ de armată, îi esprimà din nou: „Es freut mich dass das brave Regiment, meiner vor wenigen Tagen ausgedrükten grossen Erwartungen so glänzend entsprochen hat“, (Mĕ bucurŭ, că bravulŭ regimentŭ a corespunsŭ atâtŭ de strălucitŭ așteptărilorŭ mele celorŭ marĭ, esprimate cu puţine ḑile înainte.)

Spre deslușirea acestorŭ cuvinte prea înalte cautŭ sĕ memorămŭ aicĭ cumcă:

In 20 a lunei lui Iunie a visitatŭ Inălţimea sa la cantonarea din Sanbonifacio brigada br. Piret. După defilare In. sa imp. a adunatŭ totŭ corpulŭ oficerilorŭ din brigadă în jurulŭ sĕu și le-a adresatŭ următórele cuvinte:

„Ich gratulire Ihnen Herr General zu einer so schönen Brigade. Sie haben hier ein Regiment, welches für seine Treue und Standhaftigkeit an din Fahne seines ersten Batallions die goldene Medaille trägt, das einzige in der ganzen Armee in dieser Art. Ich bin überzeugt, dass wenn der Augenblik gekommen sein wird, dieses ausgezeichnete Regiment eben so brav sein wird, wie ihre Vorfahren.

(Iţĭ gratulezŭ, d-le generalŭ, de o brigadă așa de frumósă. D ta ai aicĭ unŭ regimentŭ, care pentru credinţa și statornicia sa pórtă la flamură 1-lui bătalionŭ medalia de aurŭ, unŭ ce singurŭ în chipulŭ acesta, care nu se află în tótă armata. Sunt convinsŭ, că, atuncĭ când va fi sositŭ momentulŭ, regimentulŭ acesta decoratŭ pentru bravură, va fi și acum întocmai de bravŭ ca și propărinţii lui.)

Astfelŭ déră regimentulŭ în care se află chiarŭ și membrii din batalionulŭ întêiu dela 1848—49 din ţinutulŭ fostului II regimentŭ românŭ de graniţă șĭ-a căpĕtatŭ, după cum ḑice neuitatulŭ Georgiu Popŭ din Leșiu în epistola sa cea din urmă din 22 Iunie (l. t.) — „*botezulŭ focului*“ și șĭ-a păstratŭ onórea sa și a antecesorilorŭ sĕi.

*

In lupta dela Custozza au rĕmasŭ morţĭ din regimentulŭ românescŭ Baden (Năsĕudŭ) 49. Câţĭ au muritŭ prin spitale nu se scie. Răniţĭ au fostŭ peste 150 soldaţĭ românĭ.

Regimentulŭ românescŭ Mecklenburg-Strelitz Nr. 31 (Orlatŭ) a pierdutŭ la Custozza 29, morţĭ, răniţĭ greu 40, răniţĭ ușorŭ 8, pierduţĭ 66.

Din regimentulŭ ardelenescŭ Nr. 63 (regele Niederlande) au căḑutŭ morţĭ și răniţĭ 255 feciorĭ.

*

„Românii noștri bunĭ soldaţĭ“.

Câtŭ de bravĭ au fostŭ soldaţii românĭ în luptele dela Custozza se vede și de acolo, că prin anii 80, când archiducele Albrecht se afla într'unŭ orașŭ din Ungaria la inspectarea trupelorŭ, veni vorba și despre bravura soldatului românŭ, bravură de care au datŭ dovedĭ dorobanţiĭ românĭ la Griviţa. Archiducele ḑise, că pe dênsulŭ nu-lŭ surprinde acéstă vitejiă, de-órece trebue sĕ crédă „că și Româniĭ de dincolo vorŭ fi totŭ atâtŭ de *bunĭ soldaţĭ*, ca și Românii noștri“.

Atuncĭ unulŭ dintre meseni ḑise archiducelui: „Româniĭ noștri datorescŭ multă recunoscinţă Inălţimei Vóstre, pentru frumosulŭ testimoniu, ce aţĭ binevoitŭ a li-lŭ da“. La acestea însĕ archiducele replicà: „Românii nu-mĭ datorescŭ mie nimicŭ, dér *eu le datorescŭ lorŭ multă recunoscinţă*, căcĭ **décă nu erau ei la Custozza nu sciu, ḑeu, cum s'ar fi decisŭ sorţii rĕsboiului**“.

Carĭ vorŭ fi beliducii viitorului?

Cu archiducele *Albrecht* s'a dusŭ din armata austro-ungară celŭ din urmă generalŭ, care a condusŭ de sine stătătorŭ o armată, séu celŭ puţinŭ unŭ corpŭ de armată în potriva dușmanului. Dintre comandanţii de corpŭ și inspectorii de astăḑĭ, suntŭ numai doi, carĭ au statŭ ca generalĭ în faţa inimicului, adecă *Schönfeld* și *Reinländer*. Toţĭ cei-l'alţĭ au fostŭ celŭ multŭ locotenenţĭ-colonelĭ, când au statŭ de ultima dată faţă în faţă cu inimiculŭ.

Nu cu multŭ mai bine stă însĕ lucrulŭ și în celelalte state. Lista beliducilorŭ probaţĭ și aicea este fórte scurtă. Sĕ începemŭ cu Vestulŭ. In *Spania* este generalulŭ *Lopez Dominguez*, care a învinsŭ pe comunarḑiĭ spaniolĭ dela Cartagena; în *Anglia*, viscontele *Wolseley*, care întreprinsese espediţiunĭ contra insurgenţilorŭ din *Manituba*, contra *Așanţilorŭ*, și espediţiunea *Chartumului*; în *Francia*, generalulŭ *Saussier*, care comandase ca șefŭ în *Tunis*, și generalulŭ *Billot*, în Tonking; în *Germania*, regele *Saxoniei*, care începêndŭ dela 19 Augustŭ 1870, comandà o armată întrégă pănă la finea rĕsboiului, după-ce și mai înainte, în 1866 comandase corpulŭ de armată săsescŭ; în Italia nu este nimenĭ; în Rusia suntŭ mareșalulŭ campestru *Gurko* și generalulŭ *Dragomirow*, carĭ comandară trupe mai micĭ în contra Turcilorŭ, apoi generalii *Radecki* și *Ganecki* și marele duce *Mihailŭ*; în *România este regele Carolŭ*; în *Austro-Ungaria* — după mórtea învingĕtorului dela Custozza — nimenĭ. Cu aceștia se finesce lista. Ce e dreptŭ, mai trăescŭ câţĭ-va bărbaţĭ, carĭ au luatŭ parte în rĕsbóie, ocupândŭ posturĭ înalte și carĭ se arătară apţĭ, de-a resolva cele mai însĕmnate probleme, astfelŭ *Trochu* în Francia, *Blumenthal* în Germania și *Cosenz* în Italia — însĕ bĕtrîneţa lorŭ îi eschide din lista amintită. Se înţelege, că și aceia, carĭ suntŭ numĕraţĭ în listă, au toţĭ o etate adêncă.

Generalĭ suntŭ destui, fórte mulţĭ în Europa, dér cei mai puţinĭ dintre ei posedŭ óre-care esperienţă de resbelŭ în stilŭ mai mare. Comandanţiĭ de corpŭ germanĭ de astăḑĭ, la 1870 erau între șargele de căpitanĭ și colonelĭ. Chiar așa este și în Francia, în Anglia, în Italia, și, cum am amintitŭ, și la noi. Și ce resultă de aci? Că într'unŭ resbelŭ viitorŭ nu vorŭ fi nouĕ numai *armele*, *organisarea*, *transportulŭ* și multe altele, ci va trebuì sĕ se calculeze și cu împrejurarea, că armatele enorme de astăḑĭ vorŭ trebui sĕ fiă conduse de *generali relativŭ neesperţĭ*. Faptulŭ acesta apare mai evidentŭ acum, când beliducele învingĕtorŭ, fiiulŭ eroului dela Aspern, zace pe catafalcŭ.

România și Italia.

Ḑiarulŭ maghiarŭ budapeștanŭ „*Magyarország*“ vorbindŭ în numĕrulŭ sĕu de ierĭ despre o carte italiană de curêndŭ apărută, în care se tractéză despre raporturile dintre România și Italia, ḑice următórele:

Cu raporturile strînse dintre România și Italia se ocupă cea mai nouă carte italiană, pe care ni-a adus'o posta de astăḑĭ. „*Ebe*“ este titula nevinovată a acestui romanŭ politicŭ, pe care l'a scrisŭ Giovanni *Guidotti*, directorulŭ institutului superiorŭ technicŭ din Palermo, și care are de scopŭ sĕ informeze publiculŭ asupra mișcărilorŭ *panromâne*, séu mai strinsŭ luatŭ *panitaliane* carĭ acum cu deosebire au începutŭ sĕ devină populare în Italia. Suntŭ fără îndoială fórte interesante discuţiile politice ale autorului, pe carĭ elŭ le întreţese cu poveștĭ simple, dér carĭ dovedescŭ, că naţiunea italiană și cea română lucră cu asemenea zelŭ pentru ajungerea scopului sĕu, și că folosesce tóte mijlócele pentru popularisarea ideii, că *Ardealulŭ este unŭ postulatŭ îndreptăţitŭ alŭ Românici.*

Nu este neinteresantŭ modulŭ, cu care dovedesce numita carte însĕmnătatea renunţării la Ardealŭ. După cum ḑice, Austro-Ungaria nu póte susţinè împrejurările actuale faţă cu curentulŭ rusescŭ. Monarchia în timpulŭ celŭ mai scurtŭ va fi silită ca strămutându-șĭ centrulŭ în Budapesta, sĕ facă din *Ungaria unŭ statŭ federativŭ*, formatŭ din nou din părţile sale, de-órece singurŭ elementulŭ maghiarŭ este în stare se susţină Austria, despicată într'atâtea ţĕrĭ deosebite. Pretinde dela Austria, ca sĕ cedeze Triestulŭ și peninsula istriană Italiei, dela Ungaria, însĕ ca *sĕ cedeze Ardealulŭ României.*

Se vede din mai multe enunciărĭ ale romanului, că elŭ s'a făcutŭ pe calea șoptirilorŭ române. Cu tóte aceste faţă cu Ma-

---

și nu e morbosŭ? éră elŭ, ca și cu gura altuia, îi rĕspunde, că drumulŭ celŭ lungŭ 'l-a obositŭ peste mĕsură.

Augusta însĕ nu se îndestulì cu atâta, ci cu sfială stăruì pe lângă tatălŭ-sĕu sĕ-i comunice totulŭ; doră i-s'a întêmplatŭ vre-o nenorocire, umblândŭ pe la curtea împĕrătéscă?

Atuncĭ din pieptulŭ bĕtrânului erupse unŭ suspinŭ greu, și după câte-va momente, cu vóce tremurândă, începù a-'i povesti: „Ajunsŭ în cancelaria curţii și rogându-mĕ de domnulŭ camerierŭ de serviţiu, ca sĕ-'mĭ mijlocéscă o audienţă la Imperatulŭ, acela mĕ ficsà din capŭ pănă'n picióre, apoi cam perplexŭ mĕ întrebà: „Că uniforma de pe mine este ea cea mai bună?“ Cu greu i-am putută gângăvi: „Acésta e haina împĕratului meu“. La acésta elŭ, camerierulŭ, rĕspunse: „Tocmai pentru-că este haina împĕratului, ea însĕ trebue sĕ și fiă de așa, ca monarchulŭ sĕ nu fiă silitŭ a se indigna de ea“. Părêndu-i póte rĕu de cele esprimate, numai decâtŭ adause: „că elŭ scie cumpăni neajunsurile, cu carĭ trebue sĕ se lupte unŭ oficerŭ meritatŭ, cu tóte acestea, sunt necesitatŭ a-'ţĭ comunica, că nu te potŭ însinua la audienţa cerută, pănă nu vei avé o uniformă corĕspundĕtóre“.

„Indignatŭ pănă în sufletŭ și sdrobitŭ de durere am alergatŭ afară și coborîndu-mĕ pe scară, fără de a observa, mĕ atingŭ de unŭ cavalerașŭ alŭ curţii, care numai-decâtŭ cu batista a ștersŭ loculŭ, unde s'a atinsŭ haina mea de a lui. Intristatŭ, cum eramŭ, nu m'am simţitŭ în stare a trage la rĕspundere pe acestŭ arogantŭ înfumuratŭ, ci ca prin pămêntŭ am venitŭ“. Pĕtrunsă de păţeniile tatălui sĕu, palidă ca céra și tremurândŭ de durere, îlŭ cuprinse în braţe și îșĭ da silinţa sĕ-'lŭ învoioșeze cu cele mai intime mângăerĭ fiiescĭ; éră pe feţele lorŭ lăcrimile curgeau ca valea.

In marea lui desperare și plinŭ de îngrijire, căpitanulŭ ḑise oftândŭ: „Umilirea, ce mi s'a întêmplatŭ, deși cu părere de rĕu, dér óre cum și cum totușĭ a-șĭ suporta-o; însĕ de unde sĕ potŭ eu căpăta banĭ pentru comandarea uniformei, cu care sĕ mĕ potŭ presenta împĕratului meu?“ Tăcêndŭ și roșu ca para focului, părăsì odaia, pentru-ca sub cerulŭ liberŭ sĕ-'șĭ pótă reafla liniștea măhnitului sĕu sufletŭ.

Ca totŭ atâtea săgeţĭ străbătură cuvintele acestea inima nobilei Auguste; căcĭ era ceva înfiorătorŭ pentru dênsa, a vedé capulŭ iubitului sĕu părinte plecându-se umilitŭ dinaintea unui sburdalnicŭ înfumuratŭ. Cu tóte acestea, ea nu vedea nicĭ o scăpare salutară, nu mai aveau nicĭ barem unŭ lucru preţiosŭ spre amanetare; éră tatălŭ sĕu nu putea sĕ împrumute nicĭ o uniformă. — Numai o oglindă mai reamintia îmbelșugarea timpurilorŭ dispărute, care încă de multŭ ar fi fostŭ vêndută, décă o mică spărtură nu i-ar fi nulificatŭ valórea avută. Se uità în oglindă și vĕdêndu-șĭ fruntea, simţia ca și cum ar șterge tótă suferinţa, ce îi mistuia. Deodată mânuţa i-se opresce în pĕrŭ, și în momentulŭ următorŭ îlŭ elibereză din cosîţele cele pline, și corpulŭ sĕu celŭ sulegetŭ deodată se învĕli, ca de-o manta luminósă.

— „Domnișóră! acestŭ pĕrŭ blondŭ, ce atâtŭ de admirabilŭ îţĭ îmfrumseţéză capulŭ, e ca aurulŭ de scumpŭ; eu bucurosŭ ţi-așĭ plăti numai decâtŭ 20 galbinĭ pentru elŭ“; — ḑise mai dĕunăḑĭ friserulŭ curţiĭ către dênsa, și cuvintele acestea îi veniră acum în minte, mai iute ca altă-dată.

— „D'aicĭ încolo, nimenĭ nu va mai cuteza sĕ 'șĭ bată jocŭ de bunulŭ și nobilulŭ meu părinte; elŭ se va presenta în uniformă nóuă înaintea împĕratului sĕu!“ — murmurà Augusta, și apucà fórfecile. — „Mai tare decâtŭ lanţurile mĕ légă de tine buclele cele blondine, carĭ au ţĕsutŭ o legătură neînfrântă împrejurulŭ nostru!“ îi ḑise Leopoldulŭ ei, în óra cea fatală a despărţiriĭ. — Trăsare și se opresce, déră numai pe o clipă; căcĭ în momentulŭ următorŭ unŭ vînjolŭ plinŭ cade sub nemilósele fórfecĭ, și peste câteva minute, pĕrulŭ celŭ blondŭ sta pologŭ împrejulŭ sĕu. Tunsă, cum era, stetea acum înaintea oglinḑii privindu-șĭ chipulŭ celŭ schimbatŭ de dintele timpului, ce tóte le desfigureză.

Faţa ei căpătà o roșaţă purpurie; nu de părere de rĕu pentru fapta sa, ci mai vîrtosŭ de bucuriă, că acelŭ june nobilŭ, la care ţinea cu o gingășie fără nume, va considera fapta ei, ca cea mai intimă iubire fiiéscă, și nu ca o ușurinţă copilăréscă. După atâtea oftărĭ și sbuciumărĭ în suferinţe, veselia și îndestulirea éră au descălecatŭ în inima sa.

(Va urma).

ghiarii este în modŭ surprindĕtorŭ de-a bună pornire. Despre acéstă carte, care a apărută în Palermo la Carlo Clausen, vomŭ mai vorbi, încheiă „Magyarország“.

Voci despre tripla alianţă.

Cestiunea *reînoirei triplei alianţe* este una dintre temele cele mai multŭ tractate în diaristică. Ea apare în pressa europénă în intervale regulate, pentru a dispărè din nou. Şi acum îşi face acéstă temă ronda sa prin pressă. Suntŭ mai alesŭ două momente însemnate pentru mersulŭ politicei înalte, care servesc ca puncte de mânecare pentru diferite combinaţiuni şi aceste două momente suntŭ: *starea critică a Italiei şi schimbările în Rusia*, carĭ ambele potŭ avé ingerinţe neprevĕdute asupra nóuelorŭ conformări a raporturilorŭ dintre puterile europene. Sĕ vedemŭ acuma ce dicŭ unele organe din pressă despre cestiunea triplei alianţe.

Diarulŭ *„Politik“* din Praga dice următórele:

Tripla alianţă, aşa cum a fostŭ intenţionată la începutŭ de principele Bismark, avŭ scopulŭ de-a servi ca contrabalansă Rusiei. Cu timpulŭ însĕ Germania a începutŭ a nu se prea simţi bine în starea sa pasivă în tripla alianţă, şi mai alesŭ întâmplările din Francia, făcură, ca ea sĕ arate semne, că ar voi sĕ se apropie de Rusia. Şi cine scie, că óre nu se va realisa alianţa între cei trei împĕraţi, chiar acuma când Italia e fórte slabă? Cu tóte aceste pressa germană şi cea rusésca iau ca sigurŭ, că totuşi tripla alianţă se va reînoi.

„Pester Lloyd“ dice în cestiunea acésta următórele:

Renoirea triplei alianţe nu este o cestiune, care sĕ devină actuală astădĭ séu mâne, în anulŭ acesta, séu în celŭ viitorŭ, şi de aceea nicĭ nu este lipsă, ca sĕ se discute asupra ei. Raporturile, carĭ au creatŭ alianţa, sustau şi astădĭ. Cu câtŭ suntŭ mai bine cunoscute intenţiunile pacinice ale acestei alianţe înaintea lumei, cu atâtŭ este de lipsă sĕ se vorbéscă mai puţinŭ de ea. Astădĭ, când guvernele Europei profeséză politica păcei, nu este necesarŭ sĕ se vorbéscă multŭ despre alianţe.

Diarulŭ rusescŭ *„Novosti“* dice:

Rusia nicĭ pentru celŭ mai mare preţŭ nu se póte alătura la tripla alianţă.

Ér diarulŭ parisianŭ *„Temps“* definesce tripla alianţă cu următórele cuvinte:

Tripla alianţă este o combinaţiune misteriósă, despre care se póte vorbi bine, şi se póte cugeta rĕu. Ea a fostŭ, care a provocatŭ o altă ligă, ce are misiunea de-a asigura echilibrulŭ europénŭ şi pacea.

Două scrisorĭ ale d-lui Urechiă.

Foile unguresci, carĭ, după obiceiulŭ lorŭ, publică adese-orĭ lucrurĭ mincinóse, au disŭ, că d-lŭ *Urechiă* preşedintele Ligei culturale, va călĕtori incognito prin Ardélŭ şi Ungaria şi va avé întâlnirĭ cu persóne, carĭ stau în fruntea mişcării române de aicĭ. Pentru desminţirea acestorŭ svonurĭ, d-lŭ Urechiă a trimisŭ câte o scrisóre diarelorŭ „Pester Lloyd“ şi „Hazánk“. Scrisórea adresată lui „Pester Lloyd“ e următórea:

„Onorată Redacţiune! După cum ulteriorŭ am aflatŭ, de curênd mai multe diare unguresci au adusŭ scirea, pentru mine neesplicabilă, că aşĭ avé intenţiunea sĕ facŭ o călĕtorie incognito prin Transilvania şi Ungaria, d'a lungulŭ şi d'a latulŭ şi sĕ mĕ punŭ în legăturĭ personale cu conducĕtorii mişcărei naţionale a Românilorŭ de acolo. Faţă cu acéstă scire, cu desĕvîrşire falsă şi vĕditŭ tendenţiósă, vĕ rogŭ sĕ daţĭ locŭ asigurărei mele, că nicĭ-odată la o ast-felŭ de călĕtorie nicĭ nu m'am gânditŭ şi că Liga culturală română, presidată de mine, se abţine de la orĭ-ce amesteсŭ în afacerile politice ale Românilorŭ din Ungaria. De repeţite orĭ am datŭ acéstă asigurare, între altele, chiar în preţuitulŭ d-vóstră diarŭ. Pentru viitorŭ însĕ ne credemŭ dispensaţĭ de a mai desminţi ast-felŭ de colportărĭ, despre carĭ nu voimŭ sĕ cercetămŭ, nu au sĕ-i fiă de folosŭ“.

Scrisórea adresată cătră „Hazánk“ o publică acéstă fóiă sub titlulŭ: „Scrisórea ungurésca a lui Urechiă“, dicêndŭ, că ea a fostŭ scrisă în limba maghiară — şi e de următorulŭ cuprinsŭ:

„Onorată Redacţiune! In numĕrulŭ din 17 a. c. alŭ diarului d-vóstră, se găsesce scirea, că eu aşĭ intenţiona sĕ călĕtorescŭ incognito prin Transilvania şi Ungaria, ca sĕ mĕ punŭ în contactŭ personalŭ cu fraţii mei din aceste ţĕrĭ. Faţă cu acéstă informaţiune, absolutŭ nefondată, şi — sincerŭ mărturisindŭ — tendenţiósă, vĕ rogŭ sĕ bine-voiţĭ a da locŭ rectificărei mele, că peste totŭ n'am de gândŭ sĕ călĕtorescŭ în Transilvania şi Ungaria, şi că Liga culturală română condusă de mine, din principiu se abţine dela orĭ-ce amesteсŭ în afacerile politice ale Românilorŭ din Transilvania şi Ungaria.

SCIRILE DILEI.

11 (23) Februarie.

Wlasics în contra tinerimei române. Ni-se scrie: Stipendiele gr. cat. din fundaţiunea *Romonţiană* şi *Bobiană* le acórdă Consistoriulŭ din Blaşiu, pe lângă aprobarea ministrului ung. de instrucţiune publică. Aşa a fostŭ până acuma şi mergeau lucrurile în ordine. Acum însĕ Wlassics face ast-felŭ: anume — aşa-i dicteză geniulŭ naţionalŭ, póte — celorŭ ce au fostŭ suspendaţĭ din causa ederei Apelului şi Manifestului dela procesulŭ Memorandului, *li-a confiscatŭ simplu stipendiile*, deşi Consistoriulŭ li-le-au acordatŭ anĭ şi anĭ de-a rêndulŭ. Ministrulŭ i-a comunicatŭ consistoriului numai atâtŭ: *„román nemzetiségi üzelmek miatt fenyitö vizsgálat alatt voltak és büntetve is voltak“*. Jertfă acestei volnicii au căduţŭ *patru tinerĭ universitarĭ din Cluşiu*. Aşa-déră lucru curatŭ: de adĭ încolo ministrulŭ are sĕ dispună şi asupra banilorŭ româneseĭ!

—o—

Din Hârsenĭ în comitatulŭ Făgăraşului, ni-se scrie, că poporulŭ românŭ gr. or. de-acolo, cu marĭ jertfe şi greutăţĭ, a înfiinţatŭ acum de curênd o prea frumósă şcólă confesională, care bravului poporŭ din comună îi face multă onóre, ér preotului gr- or. de-acolo, d-lui **Iosifŭ Hertogea**, prin a căruia stăruinţă s'a înfiinţatŭ acéstă şcólă, îi servesce spre laudă. In Hârsenĭ după cum ni-se scrie, se află şi Românĭ gr. cat. în minoritate. Până acum ambele confesiunĭ îşĭ aveau şcólele lorŭ deosebite, dér nicĭ una cum se cade. In timpulŭ din urmă însĕ, mulţumită stăruinţei nobile a d-lui vicarŭ Raţiu şi a protopopului Danŭ dela Făgăraşŭ, s'a întratŭ o învoire între poporulŭ gr. or. şi celŭ gr. cat., pentru de-a se folosi împreună de aceeaşĭ şcólă, pe care cu puterĭ unite o vorŭ susţinè şi o vorŭ ridica la înălţimea, ce 'i-se cuvine, spre binele şi înaintarea întregului poporŭ din comună. Intru ajungerea deplină a acestui scopŭ laudabilŭ, se punŭ óre-carĭ pedecĭ, după cum ni-se scrie, din partea preotului gr. cat. Ioanŭ **Fettu**, despre care ni-se spune, că ar fi unŭ omŭ fórte capriţiosŭ. Sperămŭ însĕ, că iubirea frăţéscă, ce trebue sĕ împreune inimele tuturorŭ Românilorŭ de acelaşĭ sânge, va învinge cu uşurinţă peste asemenĭ greutăţĭ, carĭ nu potŭ isvorî, decâtŭ séu din patimă, séu din nepricepere de causă.

—o—

Căsĕtoria creştină. Apropiându-se postulŭ, episcopulŭ croatŭ *Strossmayer* a adresatŭ o pastorală cătră preoţimea şi credincioşii diecesei sale, alegêndu'şĭ ca temă cuvintele Mântuitorului: „Iubesce pe de aprópele tĕu, ca pe tine însu-ţĭ“. Episcopulŭ dice între altele în acéstă pastorală: „Dreptурile, libertatea, învĕţăturile şi tainele bisericei, suntŭ adĭ espuse atacurilorŭ. Din iubirea cătră Dumnedeu isvoresce datoria credincioşilorŭ, de a apĕra biserica şi de a-o scuti de periculele ce-o ameninţă. Cu deosebire are sĕ se întêmple acésta cu privire la curăţenia, sfinţenia, unitatea şi indisolubilitatea *căsĕtoriei creştine*. Celŭ ce s'atinge de căsĕtoria creştină, acela rumpe cele mai gingaşe şi sfinte legăturĭ ale vieţii şi aduce disordine şi zăpăcélă într'însa“.

Din Lăscudŭ, în comit. Târnavei micĭ ni-se scrie, că locuitorii de-acolo, carĭ toţĭ suntŭ Românĭ harnicĭ şi cu bune sentimente, suntŭ fórte măhniţĭ, din causă că şi-au alesŭ ca primarŭ pe unulŭ dintre cei mai iubiţĭ ai lorŭ, cu numele George *Munteanu*, dér alegerea acésta a fostŭ zădărnicită pe cuvêntŭ, că nou alesulŭ primarŭ, fiindŭ ruditŭ cu notarulŭ cercului, nu póte ocupa acéstă funcţiune. Românii lăscudenĭ presupunŭ, că alegerea ar fi fostŭ zădărnicită chiar prin mijlocirea unui Românŭ rĕu voitorŭ faţă cu ei, alŭ căruia nume nu-lŭ mai spunemŭ acum.

—o—

Iérnă aspră. In sĕptĕmâna acésta a datŭ o iérnă aspră, la care nu ne aşteptamŭ. Zăpada este de-o mărime extra-ordinară, cum de multĭ anĭ nu s'a mai pomenitŭ. Din comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ se scrie, că pe-acolo e aşa de frigŭ, încâtŭ pasĕrile îngheţă în sborŭ, ér lupii aprópe morţĭ de fóme dau năvală asupra comunelorŭ. Pe la Betleanŭ se dice, că zăpada este de-unŭ statŭ de omŭ.

—o—

Din Frata de Câmpiă ni-se scrie, că comerciantulŭ românŭ de-acolo A. G. a vestitŭ nu de multŭ, că va întemeia unŭ fondŭ bisericescŭ în bucate, la carĭ va adauge şi 13 fl. ai unui servitorŭ alŭ sĕu. Acesti banĭ însĕ au rĕmasŭ de unŭ frate alŭ servitorului sĕu de acum, care a rĕposatŭ s'a lăsatŭ în urma sa peste 50 fl. Din aceştia s'au datŭ jumĕtate la o soră a rĕposatului, ér jumĕtate au rĕmasŭ la stăpânŭ. Prin urmare suma, ce ar fi a se adăuge la fondulŭ bisericescŭ din partea respectivului comerciantŭ, ar trebui sĕ fiă nu de 18, ci de *25 fl.*

—o—

Dr. medicŭ L. Wintermitz va ţine la 7 Martie în otelulŭ centralŭ „Nr. I“ din locŭ o prelegere publică despre „Modulŭ de cură a lui Kneipp“. Venitulŭ curatŭ, ce va incurge, se va destina pentru scopurĭ de binefacere.

—o—

Târgurĭ de caĭ. Pentru cumpărarea cailorŭ necesarĭ pentru armată, ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu a fixatŭ următórele târgurĭ: Târgulŭ din Deşŭ, ce se va ţine în 15 Martie, Ghirişŭ 17 Martie, Mureşŭ-Oşorheiu 19 Martie, Cohalmŭ 21 Martie, Sepsi-Sângeorgiu 23 Martie, Zabola 25 Martie, Braşovŭ 27 şi Sibiu 27 Martie.

—o—

NECROLOGŬ. **Ioanŭ Tanislavŭ**, preotŭ în Galaţĭ (com. Albei inferióre), după suferinţe îndelungate a rĕposatŭ la 8 (20) Februarie c. în anulŭ alŭ 49 alŭ etăţii şi alŭ 21-lea alŭ căsĕtoriei. Pe rĕpcsatulŭ, despre care ni-se scrie, că a fostŭ unŭ preotŭ bravŭ şi vrednicŭ, îlŭ jălesce întristata-i soţiă Ana cu fiulŭ sĕu Emilianŭ; surorile Maria, Elena, Agaftia şi Parastia; verişora primară Ana Plaşţe şi alte numerose rudenii. — Fiă-i ţĕrina uşóră!

La răsăritulŭ lunei.

De *G. Demetrescu.*

Cei trei tovarăşĭ îşĭ pregăteau luntrea. Cu mânecile sumese până la încheetura umĕrului, cu sînurile lăsate libere în bătaia vêntului, pescarii lucrau cântândŭ, afară de Petre, — celŭ mai tînĕrŭ dintre ei, — în alŭ căruia ochĭ se vedea umbra unei durerĭ ascunse.

— Mai îngrabă, copii, că ne-apucă înoptatulŭ, strigă Moşŭ Tudorŭ, unŭ bĕtrânŭ cu pĕrulŭ ninsŭ, dér veselŭ şi vioiu, ca unŭ copilŭ. Omulŭ acesta îşĭ petrecuse totă viéţa între cerŭ şi apă. Sufletulŭ lui devenise uşuraticŭ, ca o undă. Glasulŭ lui îndemna la rîsŭ şi la muncă, şi elŭ însoţea pe ceilalţĭ tovarăşĭ, ca o nădejde totd'auna credinciósă.

Celŭ de-alŭ treilea, — Barbu, — privea pe luciulŭ limpede şi liniştitŭ alŭ bălţii, şi ca şi cum ar fi avutŭ o înţelegere cu apa, coboria adênculŭ ei.

Sórele, mărindu-se, sĕ completeze împotriva locuitorilorŭ din cătră apusŭ. Nicĭ unŭ norŭ nu păta seninulŭ cerului; peste tótă firea sĕ împrăştia: adierea molatecă a serilorŭ de véră.

Când luntrea fu urnită de pe malulŭ nisiposŭ, tovarăşii se urcară într'însa, Petre şi Barbu, aşedêndu-se la lopeţĭ, ér moşŭ Tudorŭ la cârmă.

Şi porniră.

Departe, la marginea dinspre miédă-di a bălţii, era loculŭ destinatŭ pentru prinderea peştelui. Tovarăşii sperau sĕ-şĭ umple năvódele, de astă-dată, şi în totŭ timpulŭ drumului cântecile lorŭ nu conteneau. Singurŭ Petre tăcea.

Braţele lui musculóse mânuau lopata cu acelaşĭ ritmŭ puternicŭ şi regulatŭ, dér gândulŭ lui era aiurea. Plecase cam fără voia lui, tovarăşii îlŭ luaseră cu de-a sila, căcĭ o presimţire durerósă îĭ neliniştea sufletulŭ de câte-va timpŭ.

Voinicŭlŭ acesta cu trupulŭ fermecătorŭ de virilŭ, cu chipulŭ blajinŭ şi altă dată veselŭ, ajunsesea în starea unui omŭ de oraşŭ, abătutŭ, scepticŭ şi ademenitŭ de filosofia tristă a zădărniciei esistenţei nóstre.

Insuratŭ de unŭ anŭ şi jumĕtate cu cea mai frumósă fată din satŭ, hărnicia lui la muncă se îndoise, căcĭ visulŭ lui celŭ mai dragŭ îi umpluse sufletulŭ cu norocŭ şi lumină.

Despre dragostea lui cu acéstă fată se vorbea în satŭ, ca despre o idilă.

Dela o vreme însĕ, Petre bănuia, că femeia lui îlŭ înşală. I-se părea lui, că la cârciumă băieţii se uitau la elŭ cam batjocuritorŭ, ér femeile, când îlŭ zăreau trecêndŭ pe lângă gardurile curţii lorŭ, şopteau în taină.

Cum îĭ nălucise acéstă bănuială, nicĭ elŭ nu'şĭ da bine sémă. Intr'o séra femeia lui vorbea, în pragulŭ uşii, cu Gheorghe, notarulŭ. Ea rîdea, şi cum îşĭ imlădia trupulŭ cam pe spate, par'că 'i-ar fi fostŭ dorŭ de strîngerĭ în braţe, notarulŭ se uita galeşŭ la ea şi rupea nervosŭ frundele unei ramurĭ de salcâmŭ, pe care o ţinea în mână.

Tocmai elŭ întra în curte, aducêndŭ o sticlă de rachiu. Când fu la doi paşĭ de dênşii, lui 'i-se părŭ, că aude pe femeia lui şoptindŭ notarului; „.... la rĕsăritulŭ lunei“.

Notarulŭ le dete bună séra şi plecă, ér lui Petre, din clipa aceia, 'i-se schimbă firea.

La masă elŭ o întrebă:

— Dér ce rîdeai aşa cu notarulŭ?

Ea îĭ răpetă gluma, pe care i-o povestise notarulŭ, cunoscutŭ în totŭ satulŭ, ca celŭ mai glumeţŭ omŭ.

Petre mânca rarŭ şi nu-'şĭ ridica ochiĭ din talerŭ. După o pausă, ér o întrebă cu acelaşĭ grai aspru:

— Dér ce fu vorba aceia.... „la rĕsăritulŭ lunei?“

— Ce vorbă? rĕspunse ea uimită.

— Vorba, care o spuseşĭ chiar tu.... Credĭ că n'am audit'o?

— Asta e curată nălucire, omule!

— Aşa?.... nălucire!.... Bine, nălucire sĕ fiă!

De atuncĭ bănuiala a crescutŭ, ca o bubă veninósă în sufletulŭ lui Petre. Pentru elŭ munca devenise o povară, cu tovarăşii lui avea adese-orĭ neînţelegerĭ, aşa ca din seninŭ, ér odihna lui de nópte era turburată de cele mai chinuitóre gândurĭ.

Unŭ anŭ după căsĕtoriă, femeia lui născu unŭ copilŭ. Elŭ însĕ nu simţi nicĭ o bucuriă, stăpânitŭ şi întunecatŭ de aceeaşĭ credinţă curatŭ órbă.

* * *

Luntrea se legăna uşorŭ, înaintândŭ mereu pe luciulŭ apei.

Corespondența „Gaz. Trans".

Feldióra (com. Brașovŭ), Febr. 1895.

Poporulŭ românŭ din comuna Feldióra, în comitatulŭ Brașovului, a datŭ în ḑiua de 2 (14) Februarie c. o nouă dovadă de avêntulŭ celŭ frumosŭ, ce l'a luatŭ elŭ spre cultură și înaintare.

Vorŭ fi, póte, vre-o ḑece anĭ, de cândŭ bravulŭ poporŭ românŭ din acéstă comună a pusŭ temeliile unui *corŭ de plugarĭ*, care prin stăruința neobosită a vrednicilorŭ sĕi conducĕtorĭ, s'a desvoltatŭ și întăritŭ mereu, așa că astăḑĭ acestŭ corŭ de plugarĭ e neîntrecutŭ în țéra Bârsei și servesce spre onóre nu numai Româniilorŭ din Feldióra, ci întregŭ ținutului nostru.

Corulŭ constă din vre-o 28 de membri, împărțițĭ în patru vocĭ. Fiă-care membru cântă pe note și e mândru, că póte face parte din acestŭ corŭ. De-ocamdată fondulŭ corului e cam modestŭ, abia constă din vre-o 120 fl.

Corulŭ cântă la tóte ocasiunile mai însĕmnate, cu care ocasiune membrii corului primescŭ de obiceiu câte-o remunerațiă de câte 4 cr. dela familiile, în onórea cărora cântă. Dér nu rĕsplata materială este, care-i însuflețesce pe coriștĭ, ci ambiția nobilă și fericită, de-a purta numele de *coristŭ*. De aceea mulțĭ părințĭ, ai cărora fii n'au pututŭ fi primițĭ între membrii corului, nicĭ nu privescŭ cu ochĭ bunĭ acestŭ corŭ, dér acésta este o mare greșélă din partea lorŭ, căcĭ ei trebue sĕ scie, că de-o parte în nicĭ unŭ corŭ nu potŭ fi primițĭ toțĭ, câțĭ ar dori, ci numai aceia, carĭ au vocea de lipsă pentru asta. De altă parte nicĭ puterile unui instructorŭ nu ajungŭ pentru de a cuprinde pe pré mulțĭ în corŭ, căcĭ atuncĭ s'ar face numai „zamă lungă dér próstă". Décă însĕ Românii din Feldióra se vorŭ strădui sĕ sporéscă mereu fondulŭ corului și pe coriștii de astăḑĭ îi vorŭ încuraja și sprijinì după cuviință, atuncĭ sĕ fiă sigurĭ, că cu timpulŭ tóte se vorŭ face. Nicĭ unŭ lucru bunŭ nu se póte face deodată, ci numai pe încetŭ și cu multă răbdare și stăruință.

La 2 (14) Februarie c., din partea acestui corŭ și a tinerimei române din Feldióra s'a datŭ și o producțiune împreunată cu dansŭ, care a fostŭ cercetată de lume multă, printre care și mai mulțĭ Sașĭ și funcționarĭ maghiarĭ.

Punctulŭ prim din programŭ a fostŭ „Luntrașulŭ", esecutatŭ de corulŭ plugarilorŭ. D-lŭ învĕțătorŭ *St. Tansŭ*, conducĕtorulŭ corului și întemeiătorulŭ lui, a primitŭ multe și meritate felicitărĭ, ér bravii coriștĭ au fostŭ sgomotosŭ aplaudațĭ.

S'a representatŭ apoi comedia într'unŭ actŭ „Logodna țĕrănéscă". S'au distinsŭ d-nii *St. Tans*, I. *Micu*, I. *Vlădăreanŭ*, d-na *E. Vlădăreanu*, d-ra *M. Tans* și d-lŭ *G. Maĭlatŭ*. Cu toții au jucatŭ fórte bine, în publicŭ au produsŭ multă ilaritate și au fostŭ fórte multŭ aplaudațĭ.

Urmà apoi „Haiduculŭ", cântatŭ solo de I. Vlădăreanŭ. D-sa, cu vocea-i puternică și plăcută, a produsŭ în publicŭ o însuflețire mare.

A urmatŭ joculŭ. Streinii au admiratŭ multŭ străbunulŭ și frumosulŭ nostru jocŭ naționalŭ „Călușerulŭ". Amintescŭ, ca curiositate, că din partea țĕranilorŭ s'a jucatŭ până și joculŭ franțuzescŭ „*Lancier*". Acésta însĕ nu e bine. In sînulŭ poporului nostru nu trebue încuibate jocurĭ streine, ci trebue sĕ rĕmânemŭ pe lângă jocurile și obiceiurile nóstre strămoșescĭ. Avemŭ noi destule jocurĭ de-ale nóstre, carĭ de carĭ mai frumóse, acestea trebuescŭ cultivate și păstrate în poporŭ, căci acestea suntŭ ale nóstre.

Petrecerea peste totŭ a fostŭ fórte reușită. D-lŭ Nicu Georghiu din Bucuresci, care încă era de față, a dăruitŭ pentru corŭ 5 fl. ér pentru biserică alțĭ 5 fl. Venitulŭ curatŭ alŭ petrecerei a trecutŭ peste 80 fl. Décă acești banĭ s'ar fi adausŭ la fondulŭ corului, ar fi fostŭ unŭ lucru frumosŭ și de mare laudă. Durere însĕ, că în urma unorŭ neînțelegerĭ, membrii, carĭ au datŭ producțiunea, au împărțitŭ banii între sine și așa nu s'a alesŭ nimicŭ din ei. Credemŭ însĕ, că altă-dată nu vorŭ mai face asemenea.

X.

APELU.

Crescere și cultură!

Aceste două ținte marĭ le-a urmăritŭ dela înființarea sa și până în ḑilele nóstre Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului românŭ, acéstă vechiă și cea mai de frunte asociațiune culturală a Româniilorŭ de dincóce de Carpațĭ.

Vĕḑêndŭ terminată și asigurată prima sa creațiune mare: Șcóla de fetițe cu internatŭ, menită a da generațiilorŭ viitóre crescĕtóre demne de numele poporului românŭ, — Asociațiunea transilvană a luatŭ inițiativa pentru o nouă lucrare, prin care sĕ se apropie cu unŭ pasŭ însemnatŭ de cealaltă țintă mare, ce urmăresce, de lățirea culturei în sînulŭ poporului nostru.

Popularisarea sciințelorŭ și artelorŭ, și lățirea cunoscințelorŭ folositóre, suntŭ cele mai eficace mijlóce pentru promovarea progresului culturalŭ alŭ unui poporŭ.

Poporulŭ românŭ însĕ în cea mai mare parte este lipsitŭ de acei factorĭ, carĭ la alte popóre au contribuitŭ și contribue neîntreruptŭ la înaintarea lorŭ în cultură. Nu avemŭ orașe, carĭ prin institutele și societățile lorŭ culturale și sociale, prin coatingerea continuă a inteligenței, sunt totŭ atâtea centre culturale și sociale, adevĕrate foculare pentru popularisarea sciințelorŭ și artelorŭ și pentru lățirea cunoscințelorŭ folositóre. Nu avemŭ apoi, mai alesŭ pe terenulŭ sciințelorŭ naturale, o literatură poporală bună și eftină, din care cea mai considerabilă parte a inteligenței nóstre, preoțimea și învĕțătorimea resfirată pe la sate, și prin acésta poporulŭ, s'ar puté ține în curentŭ cu progresulŭ sciințelorŭ și artelorŭ.

In vederea acestora, comitetulŭ Asociațiunei transilvane a decisŭ edarea unei

Enciclopedii poporale,

care ținută de-ocamdată într'unŭ cadru mai restrînsŭ, se va puté introduce în cercurĭ câtŭ mai largĭ și va fi publicului cetitorŭ românŭ unŭ sfetnicŭ și conducĕtorŭ pe tóte terenele sciințelorŭ și artelorŭ.

Cu conducerea acestei publicațiunĭ, comitetulŭ a însărcinatŭ pe membrulŭ sĕu, Dr. *Corneliu Diaconovich*.

Aducêndŭ acestea la cunoscința publicului românŭ, comitetulŭ subsemnatŭ rógă pe toțĭ cei chiămațĭ, a conlucra la realisarea acestei întreprinderĭ importante pentru desvoltarea culturală a poporului nostru, sĕ binevoiască a da numitului conducĕtorŭ alŭ primei Enciclopedii române totŭ concursulŭ posibilŭ, ca sĕ-șĭ pótă împlinì misiunea sa cu succesŭ câtŭ mai mulțămitorŭ.

Modalitățile publicării și procurării „Enciclopediei Române" se vorŭ comunica la timpulŭ sĕu.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, ținută în Sibiiu, la 7 Februarie 1895.

I. M. Moldovanŭ, presidentŭ. *Dr. V. Bologa*, secretarĭu II.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 23 Februarie. In conferența de erĭ a stângei estreme s'a încinsŭ o discusiune înfocată. In urmă s'a primitŭ o propunere a lui *Kapotsffy* cu 42 contra 35 voturĭ. Președintele partidei, *Iusth*, a declaratŭ în urma acésta, că se vede constrînsŭ a'șĭ da dimisiunea. Dup'aceea au părăsitŭ elŭ cu mulțĭ dintre ai sĕi sala. Vice-președintele *Bartha* a luatŭ după aceea presidiulŭ. In urmă s'a alesŭ comitetulŭ de acțiune cu *Ugron*, ca președinte.

Budapesta, 23 Februarie. La îmormêntarea archiducelui Albrecht se vorŭ duce miniștrii *Banffy*, *Fejerváry*, *Perczel*, *Iosipovicĭ*, *Festetich* și *Iosika*, precum și presidenții camerelorŭ *Szlávy* și *Szilágyi*.

Camera deputațilorŭ nu va ține Marțĭ și Miercurĭ ședință.

Viena, 23 Februarie. Ceremonialulŭ, după care curtea va avé sĕ ia parte la îmormêntarea archiducelui *Albrecht*, s'a făcutŭ cunoscutŭ ierĭ de cătră mareșalulŭ curțiĭ.

Curtea va îmbrăca doliu timpŭ de patru sĕptĕmânĭ.

Roma, 23 Februarie. De curêndŭ a sositŭ aci episcopulŭ *Steiner*. Se ḑice, că venirea sa aicea stă în legătură cu situațiunea actuală bisericéscă-politică din Ungaria, asupra căreia elŭ a raportatŭ deja Papei.

Varșovia, 23 Februarie. *Toțĭ funcționarii polonĭ au fostŭ destituițĭ* din posturile lorŭ. Acéstă mĕsură a produsŭ mare turburare între Polonĭ.

Mișcarea națională și acusările Ungurilorŭ.

Din discursulŭ d-lui **V. A. URECHIĂ**, ținutŭ în Senatulŭ românŭ la 8 (20) Decemvre 1894.

D. *V. A. Urechiă:* Erau datorĭ guvernanții noștri sĕ apere țéra de acusările nedrepte ce 'i — se aduceau, că este iredentistă, că aspiră sĕ sfêșie pe Ungurĭ, și n'aveau, decâtŭ sĕ amintéscă D-lui Wekerle (séu D-lui Kálnoky, décă era trebuință), că cestiunea din Bănatŭ și Transilvania, și care li-se pare eșită din lucrarea *iredentismului*, nu este o cestiune eșită din așa isvorŭ, nicĭ de dincolo, nicĭ de aci; căcĭ cum am spusŭ, cestiunea este fórte vechiă. Nu de când esistă Liga s'a adusŭ starea de lucrurĭ actuală, care se desfășură peste munțĭ; nu ea a adusŭ mai multă însuflețire pentru-ca sĕ se nască orĭ ce mișcare; ea s'a născutŭ de multŭ prin însușĭ faptulŭ, că, esistândŭ unde-va Românĭ apăsațĭ, *aceia avêndŭ consciință dreptului lorŭ, au protestatŭ și protestéză!*

Vĕ voiu aduce aminte de mișcarea dela 1791, cu 103 anĭ îndĕrĕtŭ, mișcare în fruntea căreia era Ioanŭ Bobŭ episcopŭ și altŭ episcopŭ Gherasimŭ Adamovicĭ. Aceștĭ ómenĭ ai bisericei s'au pusŭ în fruntea cestiunei naționale.

In vremile trecute, în fruntea cestiunilorŭ naționale, vețĭ afla pururea biserica.

Aceștia au semnatŭ cunoscuta *Suplex libellus Valachorum* — „Carte de jalbă a Valachilorŭ".

Ce cereau Românii la 1791? Pe scurtŭ, étă ce cereau:

I. Sĕ înceteze legislațiunea țĕrei ungurescĭ, nomenclatura odiósă, injuriósă la adresa Româniilorŭ. Românii respingeau epitetele ca: *națiune tolerată*, *națiune neindigenată*, ca sĕ trecŭ asupra altorŭ epitete mai nerușinate;

II. Cereau sĕ aibă loculŭ acela, ce după *dreptulŭ istoricŭ* li-se cuvine, ca primĭ ocupanțĭ ai pămêntului sĕ aibă acestŭ locŭ între cele-lalte naționalitățĭ;

III. Ei pretinseră o îndreptățire egală pentru clerŭ, pentru nobilime și pentru poporŭ;

IV. Pretinseră, ca funcțiunile sĕ se dea și Româniilorŭ în proporțiune cu populațiunea lorŭ.

V. Cea mai importantă reclamațiune din *Suplex libellus Valachorum* dela 1791, era: ca municipii, comitate, districte, scaune, unde majoritatea populațiunei o facŭ Românii, acolo sĕ fiă cu nume românescŭ.

Nu cum-va D. Wekerle și ai sĕi ar

Jeraticulŭ stelelorŭ aprinsese cerulŭ, îmfrumsețândŭ nóptea cu o mărețiă uimitóre. De peste baltă, unde se desfășurau livedĭ întinse și bogate, se auḑeau trilurile perdute ale unorŭ fluiere de ciobanŭ. Și ca nisce luminĭ depărtate, se zăreau focurile dela stână, stingêndu-se treptatŭ.

Târḑiu răsări și luna, după unŭ délŭ.

Ochii lui Petre se ridicară instinctivŭ cătră ea, și tresări. Brațele lui se înmuiară, ér lopata abia atingêndŭ fața apei, pierdu echilibrulŭ luntrei.

— Ai obositŭ Petre? strigà Moșŭ Tudorŭ. Trecĭ tu la cîrmă și dă-'mĭ mie lopata.

Dér elŭ nu primì; printr'o forțare supremă îșĭ recâștigà puterile. Luntrea se clătina, par'că ar fi fostŭ sĕ se rĕstórne.

Luna împânzise pe apă lumina ei bălaie.

— Frațilorŭ, nu mai potŭ, nu mai potŭ!.... rosti de-odată Petre. Sĕ ne întórcemŭ înapoi, décă sunteți creștinĭ și vi-e milă de durerea fratelui vostru.

Și în cuvinte tremurătóre, aicĭ violente și adâncĭ, aicĭ înduioșătóre ca nisce suspine, Petre mărturisi tovarășilorŭ sĕi bănuiala, care îlŭ nelinișteа de atâta vreme. Elŭ cerea, ca sĕ se întórcă din drumŭ, încredințatŭ, că femeia îlŭ înșela și în nóptea aceea. Resăritulŭ lunei îi esaltase presimțirea până la nebuniă.

Tovarășii se împotriviră: unde se mai pomenise, ca nisce ómenĭ plecațĭ la trébă sĕ se întórcă după o bănuială copilăréscă și neîntemeiată? Și cu cine era se-'lŭ înșele femeia lui? Cu notarulŭ? Dér Gheorghe era unŭ băiatŭ, despre care nu s'audise nicĭ o faptă rea, și-apoi totŭ satulŭ scia, că elŭ ducea dorulŭ unei fete, cu care avea de gândŭ sĕ se unéscă în curêndŭ.

Petre însĕ nu voi sĕ înțelégă nimicŭ, asvêrli lopata, se ridicà în picióre, încercândŭ sĕ-'șĭ lepede cămașea, — hotărîtŭ sĕ se întórcă în notŭ.

Moșŭ Tudorŭ judecà zădărnicia orĭcărei împotrivirĭ, și căutà sĕ-'lŭ liniștéscă. Cu o privire blândă făcù unŭ semnŭ înțeleptŭ celui-l'altŭ tovarășŭ.

Intórseră luntrea.

* * *

Tăceau câte-șĭ trei. Fiă-care se adâncise în gândurĭ felurite, și încetulŭ cu încetulŭ aceeașĭ bănuială îi cuprinsese pe toțĭ.

Durerea și nerăbdarea lui Petre isbucnea, din când în când, în vorbe amenințătóre:

— Cățéua!.... Nelegiuita!.... Am s'o facŭ țăndurĭ!....

Moșŭ Tudorŭ se cutremurà, — inima lui trecuse prin vieța asta ușóră, ca o pasĕre. Povețele lui interveneau: omulŭ trebue sĕ-'șĭ stăpânéscă mânia. Décă femeia e necredinciósă și pĕcătuesce, alung'-o!.... La ce bunŭ sĕ înfundĭ ocna, ca ucigașŭ alŭ femeii tale? N'au sĕ te ierte nicĭ ómenii, nicĭ D-ḑeu!

Petre îșĭ îndoise puterile, luntrea par'că sbura.

Când ajunseră la loculŭ de unde porniseră, Moșŭ Tudorŭ luà pe Petre de brațŭ, îi smulse cuțitulŭ dela brâu și cu vorbe bune căutà sĕ-i domoléscă furia.

Casa lui Petre era așeḑată pe délu.

— Asta nu gândeam s'o petrecŭ, mai rosti Moșŭ Tudorŭ, ținêndu-se de pașii lui Petre, care urca délulŭ.

Barbu rămăsese în vale, lângă luntre.

Când ajunseră în fața porții, Petre se opri, respirândŭ greoi. La lumina lunei figura lui se zărea palidă ca a unui mortŭ ochii lui deveniseră sĕlbaticĭ.

Intrară ușorŭ în curte.

Moșŭ Tudorŭ îlŭ ținea de brațŭ.

— Stăi, întâiu sĕ ne uitămŭ prin feréstră, șopti bĕtrênulŭ.

Raḑele lunei băteau în geamurile neacoperite de perdele. Amêndoi se apropiară, în vêrfulŭ piciórelorŭ, de feréstră, și priviră înăuntru.

Femeia lui Petre, cu sînulŭ desgolitŭ, îșĭ legăna copilulŭ în brațe, care plângea încetŭ. Glasulŭ ei îngâna unŭ cântecŭ de leagănŭ, adormitorŭ și melancolicŭ.

La icóna din părete candela ardea.

In tótă împrejurimea: tăcere și singurătate.

Moșŭ Tudorŭ se retrase dela feréstră, și ținêndŭ mereu de brațŭ pe Petre îlŭ depărtà câțĭ-va pașĭ de casă.

— Asta țĭ-a fostŭ bănuiala? întrebà elŭ, clătinândŭ din capŭ.... Ai năucitŭ, omule!

Și îșĭ făcù cruce; în vreme ce Petre căḑuse în genunchĭ, curmatŭ de rușine și căință.

putea documenta, că mişcarea dela 1791 este faptulŭ agitatorilorŭ daco-românĭ din Principate, a verĭ-unei ligĭ de pe acele vremurĭ?

Eramŭ atuncĭ sub domnia fanariotă. Şi pe atuncĭ se dicea: „Poporulŭ este pacĭnicŭ“, şi sciţĭ ce se făcea cu poporulŭ acela pacĭnicŭ? Nu se găseau în Bucurescĭ decâtŭ 2—3 bărbaţĭ, carĭ mai sciau de némulŭ românescŭ: erau Văcărescii în frunte cu Enăchiţă Văcărescu; erau Fălcoianu, Golescii şi câţĭ-va din scriitorii dela carĭ ni-au rĕmasŭ ceva dovedĭ, cum că nu se stinsese de totŭ flacăra românéscă.

In mişcarea dela 1791, îşĭ are mişcarea actuală ardelénă şi bănăţénă temelia, începutulŭ ei. Memorandulŭ actualŭ este unŭ nou *suplex libellus*, şi nimicŭ mai multŭ.

Ce se cere astădĭ de memorandulŭ cunoscutŭ?

Aceleaşĭ lucrurĭ, ca la 1791, cu adăogire de câte-va puncte, carĭ nu puteau sĕ aibă fiinţă la 1791.

In adevĕrŭ, se cere astădĭ, în plusŭ, în memorandulŭ Românilorŭ: Autonomia Transilvaniei. Este naturalŭ, că la 1791 sĕ nu o fi cerutŭ, căcĭ Transilvania esistă ca statŭ autonomŭ; avea dieta sa, domnulŭ sĕu, marele principe alŭ Transilvaniei în persóna împĕratului Austriei. Ar fi fostŭ curiosŭ ca Românii sĕ fi cerutŭ atuncĭ acea autonomia, care o cerŭ astădĭ, când pretindŭ reîntórcerea la uuŭ dreptŭ istoricŭ alŭ Transilvaniei.

Ce nu cereau ei la 1791? Nu grăiau nimicŭ despre limba română. Este naturalŭ, ca astădĭ sĕ céră anume, ca limba română sĕ fiă recunoscută ca limbă oficială, ca limbă a comunelorŭ române, etc. Atuncĭ nu esista limba ungară, ca limbă oficială; în oficialitate era limba latină, cu care şi Românii se împăcau. In definitivŭ, lupte între limba română şi ungară nu esistau.

Prin urmare, în ce vedeţĭ că am influinţatŭ noi de aci în ceva, mişcarea pe care bărbaţii, cu o popularitate bine meritată, o conducŭ peste munţĭ cu preţulŭ vieţei, cu preţulŭ averei, cu preţulŭ libertăţei lorŭ. (Aplause).

Sĕ continuămŭ însĕ, D-lorŭ, istoria dela 1791.

La 1791 jalba Românilorŭ este trimisă la împĕratulŭ Leopoldŭ. Împĕratulŭ Leopoldŭ se afla în Italia. Impĕratulŭ primesce delegaţiunea Valahilorŭ şi recomandă jalba lorŭ cu stăruinţă la dieta ardelénă ca sĕ o resolve. Nu putea uita împĕratulŭ Leopoldŭ cu ce vitejie combătură oştenii românĭ pentru Maria Teresia, care înscrisese pe drapelele acestora: „*Virtus romana rediviva!*“

Dieta a întârdiatŭ, cum întârdie şi acum parlamentulŭ maghiarŭ, de a se ocupa de cestiunea română. A trebuitŭ intervenirea împĕratului Leopold, ca măcarŭ la sfîrşitulŭ sesiunei ei sĕ bine-voéscă a sci, că esistă o Suplex libellus Valachorum.

Atuncĭ, însĕ, când o luară în desbatere, în acelŭ momentŭ clopotele din oraşŭ începură a suna de focŭ, şi deputaţii din dietă vorŭ sĕ iasă ca sĕ vadă de nu ardŭ casele lorŭ. Comitele Vesellényi strigă celorŭ carĭ se grăbeau sĕ abandone şedinţa: „*Staţĭ locului, foculŭ nu este afară, foculŭ este în dietă*“.

Ei bine, pentru-că foculŭ pe care Ungurii nu au sciutŭ şi nu vorŭ sĕ scie sĕ-'lŭ stingă de o sută de anĭ, noi suntemŭ de vină, noi din România, séu numai Liga?

O sută de anĭ după dieta transilvană cu *suplex libellus*, împĕratul Franciscŭ Iosifŭ I. găsi de cuviinţă nicĭ sĕ priméscă în audienţă delegaţiunea Românilorŭ, carĭ îi aduceau *memorandulŭ*, şi ministrulŭ sĕu, D. de Kélnoky, afirmă că este *iredentistă* mişcarea din Ardealŭ! Ca D. Wekerle şi ai sĕi sĕ vină sĕ ne aducă acusaţiunea acésta, trécă mérgă; dér sĕ vină acusaţiunea acésta prin gura D-lui de Kâlnoky, ne dóre.

Se vede, că la Viena nu s'a sciutŭ; putea sĕ o spună d-nii miniştri ai noştri, că la 1866, Iunie 7, aci în Bucurescĭ, într'o gradină particulară, de faţă fiind C. A. Rosetti, I. Brătianu şi generalŭ Tür, a venitŭ şi Domnulŭ Carolŭ, care a binevoitŭ a primi acolo pe generalulŭ Tür în audienţă secretă.

Acestŭ domnŭ 'i era recomandatŭ de însuşĭ Bismarck.

Tür cerea României, pe care astădĭ diarele unguresci o despreţuescŭ, alianţa care altă-dată 'i-o dedese cu greşală Cuza, alianţă pentru Ungurĭ în contra Austriei.

Se vede, că interesele Prusiei cereau, ca Austria sĕ fiă ameninţată din spre rĕsăritulŭ ei. Dér Măria Sa Domnitorulŭ a respinsŭ orĭ-ce alianţă, dicêndŭ:

„*Unŭ regentŭ, unŭ Domnitorŭ cu minte şi credinciosŭ, nu face nicĭ odată politică personală, ci tot-déuna numai naţională*)*“.

Măria Sa 'i arată, că este imposibilă alianţa României cu Ungaria, pentru-că în simţulŭ naţiunei din România era antipatiă faţă de acéstă alianţă, pe câtă vreme Ungaria nu făcea dreptatea seculară cerută de Românii din Transilvania şi Bănatŭ. Dér décă D. Kálnoky nu scie de asemenea speculaţiunĭ diplomatice, carĭ au fostŭ respinse de Domnitorulŭ şi guvernulŭ ţĕrei, trebue sĕ scimŭ noi a ne face datoria în împrejurările de faţă. In totŭ casulŭ veţĭ conveni, D-lorŭ, că o mişcare, care începe, décă nu mai departe, decâtŭ dela 1791, este o mişcare, care nu se póte pune pe séma iredentismului şi a Ligei în deosebĭ.

Ce este Liga?

Ceea ce a nàscutŭ Liga o sciţĭ maĭ bine ca mine, este însăşĭ mişcarea naţională de dincolo de munţĭ. Liga s'a născutŭ la ţipetulŭ de durere a 3.000.000 de fraţĭ. Liga au născut'o procedările asiatice ale guvernanţilorŭ din Buda-Pesta faţă cu naţionalităţile din Ardealŭ şi Banatŭ, procedărĭ carĭ au revoltatŭ întréga Europă şi în aşa gradŭ, încâtŭ vĕdêndŭ în fine cei de la Buda-Pesta, cum Europa întrégă începe a da alarma şi 'i desaprobă, s'au speriatŭ ei înşişĭ de fapta lorŭ. Pĕcatŭ numai, că în locŭ sĕ 'şĭ îndrepteze faptele, au socotitŭ, că şi presa din Parisŭ şi presa din străinĕtate este ca presa ovreiască din Buda-Pesta, că se póte cumpĕra ca sĕ tacă, ba chiar se pledeze, pentru o causă nedréptă. (Aplause). S'au înşelatŭ D-niĭ Wekerle şi Hieronymi, căcĭ sciţĭ bine, că unŭ singurŭ jurnalŭ din Parisŭ a fostŭ dobênditŭ de dênşiĭ şi acela cu nisce mijlóce fórte abile. D. Tür a cumpĕratŭ, din sumele importante ce le avea spre acestŭ scopŭ de la Buda-Pesta, majoritatea, décă nu totalitatea acţiunilorŭ unui jurnalŭ pe acţiunĭ, care jurnalŭ mergea fórte slabŭ, şi aşa numaĭ au Unguriĭ adĭ unŭ jurnalŭ; lăsaţi-mé se nu 'ĭ pomenescŭ numele, căcĭ acéstă cinste nu 'i sĕ cade.

Étă metoda cu care unŭ singurŭ jurnalŭ francesŭ, dicŭ, a ridicatŭ o voce, care este discordantă în mijloculŭ întregei prese francese-parisiane. (Aplause).

Ceea ce a născutŭ Liga, este acelŭ sentimentŭ naţionalŭ, pe care însuşĭ D. Lahovari nu póte sĕ-'lŭ ascundă în adênculŭ inimei, nu 'lŭ póte nega, ba încă a declaratŭ, că guvernulŭ actualŭ a sciutŭ sĕ-'şĭ facă datoria fără a *face vre-o atingere la sentimentulŭ naţionalŭ*, şi promite, că de cât sĕ-'lŭ atingă, maĭ curêndŭ guvernulŭ sĕŭ va da portofoliele pe mâna altora.

Ceea ce a născutŭ Liga era şi în inima D-lorŭ miniştri, până cândŭ n'aŭ prevalatŭ alte gândurĭ mai egoiste.

Ceea ce a născutŭ Liga, este conformitatea de sentimente între tóte partidele, carĭ suntŭ pe pămêntulŭ românescŭ: conservatorĭ şi liberalĭ şi democraţĭ şi radicalĭ... şi ce brumă o mai fi încă. Toţĭ aceĭa, carĭ dau precădere pofteĭ de putere asupra patriotismului, sĕ înţelege, că n'au priceputŭ pentru ce s'a născutŭ Liga şi nu au aprobat'o şi nu o vorŭ aproba-o.

Fiind-că vorbescŭ de Ligă, 'mĭ aducŭ aminte, că D. ministru de externe a afirmatŭ, că D. Sturdza este în fruntea Ligei. Regretŭ sĕ o spunŭ, dér D-sa nu este nicĭ membru în Ligă, necum în fruntea Ligei; nu 'ĭ daŭ, afirmândŭ acésta, unŭ atestatŭ, care sĕ-'lŭ valoreze în străinĕtate, căcĭ Liga, trecêndŭ de duşmană a Ungurilorŭ, atestatulŭ preşedintelui Ligei nu póte avea credinţă, chiar dacă ar fi D. Sturdza din acei carĭ sĕ aştepte puterea de la strĕinĭ.

Adaogŭ, pentru a decea óră a dice, că Liga nu este iredentistă....

Rog sĕ 'mi se arate una singură din telegramele ieşite din meetingurile Ligei, de natură de a pune la îndoială înţelepciunea, moderaţiunea şi celŭ mai înaltŭ simţŭ politicŭ împĕcatŭ cu situaţiunea şi a României şi a fraţilorŭ de peste munţĭ.

Şi care a fostŭ actulŭ finalŭ alŭ marelui meetingŭ, ce s'a ţinutŭ în Bucurescĭ? A fostŭ o telegramă către M. S. Regele în următórea cuprindere:

„Nu póte sta indiferentŭ omulŭ lângă casa căruia arde altă casă. Décă n'arŭ fi decâtŭ acestŭ mobilŭ egoistŭ, încă Majestatea Ta ai scusa strigătului nostru de alarmă.

„Dér Majestatea Ta înţelege tótă adêncimea simţirei nóstre, cândŭ cutezămŭ a îndrepta graiulŭ nostru de supuşi credincioşĭ către regele nostru, în favórea unorŭ fraţĭ, ce caută sĕ 'i sdrobéscă călcâiulŭ nedreptăţei“.

„*Sire*“,

„Lealitatea şi devotamentulŭ străvechiu şi încercatŭ alŭ Românilorŭ din Ardealŭ şi Banatŭ către regele şi împĕratulŭ lorŭ, către dinastia augustă Habsburgică, nu maĭ este unŭ adăpostŭ alŭ dreptăţei lorŭ. Mâne, apĕrătoriĭ vitejĭ de la 1848 ai monarchiei Habsburgice, vor fi condamnaţĭ la temniţă, pentru că înaintea monarchului lorŭ, cu încrederea ce le-o dedea secularulŭ lorŭ devotamentŭ, au nisuit sĕ mérgă sĕ céră respectulŭ legilorŭ, apĕrarea dreptăţei.

„*Maiestate, diceţĭ graiulŭ Vostru de Amic leal alŭ Majestăţei Sale împĕratului şi rege alŭ Austro-Ungariei; spuneţi'ĭ, că pacea Orientuluĭ, că pacea lumei stau atârnate de inalta şi prea puternica sa voinţă.*

„În ora în care pe unŭ mormêntŭ recentŭ alŭ lui Kossuth sĕ închégă în Ungaria idealurĭ neîmpăcate cu legile şi voinţa lui, permite-va înjunghiarea pe acelŭ mormêntŭ a unei întregĭ naţiunĭ, devotate tronului habsburgic?“

„În numele umanităţei, în interesulŭ păcei scumpe a Europei, spre triumfulŭ dreptăţei, trimitemŭ la treptele Majestăţei Vóstre apelui nostru călduros“.

Sĕ-mĭ arătaţĭ, vĕ rogŭ, décă în aceste acte ale Ligei este o singură vorbă, care sĕ pótă da dreptate acusaţiunilorŭ, ce 'i se aduse în sînulŭ delegaţiunei de la Buda-Pesta şi în parlamentulŭ ungurescŭ. În ce este iredentismŭ? Apoi Apelulŭ la dreptate, adresatŭ în urma marelui meetingŭ, ţinutŭ în Bucurescĭ de 30, 40 miĭ ómenĭ? Şi acela nu póte cuprinde nicĭ cea mai mică notă iredentisă.

Décă, dér, cu nicĭ unŭ documentŭ nu ne puteţĭ proba iridentismulŭ românescŭ, faptă românéscă este, ca să tăceţĭ, cândŭ suntemŭ acusaţĭ de D. Kálnoky?

Aţĭ lăsatŭ se aibă D. Kálnoky informaţiunĭ, ca acelea, carĭ le da de faţă în delegaţiunea unguréscă. *Cui prodest?*“ S'arŭ întreba cine-va. De ce amestecaţĭ Liga în luptele dintre D-vóstre cu liberaliĭ?

Liga a voitŭ şi voesce sĕ fie a tuturorŭ, nu a conservatorilorŭ, nu a liberalilorŭ, ci a tuturorŭ Românilorŭ.

Ca sé vĕ ţineţĭ la putere, vĕ asigurŭ, că mai putemicŭ sprijinŭ aveţĭ, rĕmânêndŭ alipiţĭ de curentulŭ naţionalŭ, de câtŭ să căutaţĭ a vĕ face mână bună în strĕinătate.

---

*) „Aus dem Leben Königs Karls von Romänien“, pag. 83. Nu era în interesulŭ României ceea ce voia Tür.

Deja la 11 (23) Maiu 1866, Bismarck vorbise în sensulŭ alianţei cu Ungaria, D-lorŭ Ştirbeiu şi Stege, carĭ merseră la Berlinŭ, imediatŭ după notificarea plebiscitului în Düsseldorf; la tatălŭ Domnitorului Carolŭ.

Domnitorulŭ spune, că în Berlinŭ comitele Bismarck a primitŭ bine pe trimişii românĭ şi 'i-a sfătuitŭ, că décă Ungaria se va ridica contra Austriei, precum elŭ părea că presupune, ei se nu întârdie, ci sĕ înscenze o energică agitaţiune d a c o - r o m â n ă şi sĕ ia parte în contra Austriei.

Totuşĭ Domnitorulŭ rĕmăsese partisanŭ alŭ Austriei, cum cereau interesele Românilorŭ.

Convocare.

Despărţĕmântulŭ Peşteşŭ alŭ „Reuniunei învĕţătorilorŭ românĭ gr. or. de sub districtulŭ „Oradea mare“ îşĭ va ţine adunarea sa cercuală Joi în 9 (21) Martie a. c. (SS. 40 de Muc.) în sala şcólei române din Bucea, începêndŭ dela órele 9 a. m.

Agendele: 1) După chiămarea Duhului Sântŭ, deschiderea conferinţei. 2) Constatarea membrilorŭ presenţĭ. 3) Incassarea taxelorŭ restante şi referada cassarului despre resultatulŭ paşilorŭ întreprinşĭ pentru incassarea restanţelorŭ şi a amendelorŭ pentru absenţiile neescusate, conformŭ conclusului luatŭ în acéstă privinţă. 4) Raportulŭ bibliotecarului, şi în legătură cu acesta, luarea paşilorŭ necesarĭ pentru înbogăţirea bibliotecei. 5) Prelegerĭ din istoria naturală; a) Invĕţătorulŭ localŭ despre óie. b) Petru Cipou, despre: *grâu*; c) Constantinŭ Muraşca, despre ferŭ, ér Stefanŭ Tulvanŭ reasuméză într'unŭ întregŭ aceste 3 regne. 6) Observărĭ şi reflecsiunĭ. 7) Propunerĭ eventuale. 8) Eventuale disertaţiunĭ, ce se vorŭ însinua la presidiu înainte de începerea şedinţei. 9) Compunerea programei, numirea locului şi a timpului pentru adunarea proximă. 10) Incheiere.

Din şedinţa comitetului reuniunei, ţinută în Tileagdŭ, la 27 Ianuarie (8 Febr.) 1895.

Avramŭ Igna, preş. desp. — *Iosifŭ Crainicŭ*, notarulŭ I.

ECONOMIA.

Zăpada şi iérna.

Vara trecută ni-a lăsatŭ ca moştenire mai multă secetă, decâtŭ umedélă, ceea ce a împedecatŭ pe multe locurĭ creşcerea regulată a ierbei şi prin acésta recolta fênului, ba pe unele locurĭ chiar şi rodirea cucuruzului. Urmele secetei se simtŭ acum pe acele locurĭ, deórece se anunţă, că e fênŭ şi cucuruzŭ puţinŭ.

Tómna trecută, la rêndulŭ ei, a lăsatŭ pe câte-va locurĭ o brumă timpuriă, care a împedecatŭ în modŭ păgubitorŭ desvoltarea şi cócerea regulată a fasolei şi a cucuruzului, aşa că o parte din acestea séu că au fostŭ nimicite, séu că au rĕmasŭ necópte de ajunsŭ, încâtŭ nu se potŭ consuma.

După culesulŭ cucuruzului éråşĭ a urmatŭ o secetă mai îndelungată până pe la Crăciunŭ, care numai din când în când a fostŭ întreruptă de câte puţină zăpadă.

In urma acestei secete, pe unele locurĭ s'au îmulţitŭ şórecií de câmpŭ aşa de tare, încâtŭ au distrusŭ o parte însĕmnată a sĕmĕnăturilorŭ de tómnă, ba e temere, că de nu vorŭ mai peri acum preste iérnă şi de vorŭ continua cu distrugerea şi la primăvéra viitóre, sĕmĕnăturile vorŭ fi aprópe totalŭ nimicite, aşa că la primăvéră vorŭ trebui arate din nou pămêntu-rile, spre a-le sĕmĕna ca sĕmĕnăturĭ de primăvéră.

Anulŭ acesta s'a începutŭ cu zăpadă mare, care în dilele din urmă mai alesŭ, pe multe locurĭ este aprópe de unŭ statŭ de omŭ, aşa că locuitoriĭ mai multorŭ comune nicĭ nu au pututŭ comunica uniĭ cu alţiĭ mai multe dile de-arêndulŭ, ér comunicaţiunea pe liniile ferate a fostŭ de mai multe-orĭ întârdiată séu chiar întreruptă.

Zăpada de-altmintrelea este de o însĕmnătate deosebită, nu numai din punctŭ de vedere alŭ plugăritului, ci şi alŭ sănĕtăţiĭ; ea acopere, ca şi un vestmêntŭ, sĕmĕnăturile de tómnă, ca sĕ nu le strice şi nimicéscă frigulŭ, îngheţulŭ şi vênturile recĭ; adună şi aduce pe pămêntŭ materiĭ nutritóre din aerŭ; adună şi ţine cantităţĭ marĭ de apă în pămêntŭ; pe timpŭ de secetă şi în căderea ei, curăţă aerulŭ de microbii bólelorŭ lipicióse.

Acestea le sciu fórte mulțĭ și din plugariĭ noștri, pe carĭ îĭ audimŭ adese-orĭ spunêndŭ, că cu câtŭ iérna e mai cu multă zăpadă și mai frigurósă, cu atâtŭ și vara e mai căldurósă și roditóre, căcĭ precum e iérna, așa-i și véra de cele mai multe-orĭ. Cândŭ se facŭ de tómna unele arăturĭ pentru sĕmĕnăturile de primăvéră, atuncĭ pămêntulŭ aratŭ se mai îngrașă și direge, în decursulŭ iernei, de zăpadă și înghețŭ.

După nenumĕrate cercetarĭ s'a adeveritŭ, că zăpada, în căderea ei prin aerŭ, adună azotulŭ (aerulŭ nădușitorŭ) din atmosferă și-lŭ cobóră pe pămêntŭ, pentru a servi la nutrirea plantelorŭ. Azotulŭ contribue la nutrirea plantelorŭ sub două forme: sub formă de amoniacŭ, prin foi, și sub formă de acidŭ nitricŭ (leșiă) prin rădăcinĭ. Aerulŭ atmosfericŭ e compusŭ din patru părțĭ azotŭ și numai a cincea oxigenu (aerŭ dătătorŭ de viĕță).

Zăpada căḑută în timpulŭ din urmă, când se va topi, va sătura bine pămêntulŭ de apă, așa că elŭ se va puté împotrivi mai bine eventualelorŭ secete, de carĭ de câțĭ-va anĭ încóce n'amŭ rĕmasŭ scutițĭ. Numai de-ar fi acéstă zăpadă mare sĕ se topéscă încetŭ și pe rêndŭ, căcĭ de se va topi dintr'odată și grabnicŭ, se vorŭ vĕrsa apele și vorŭ face marĭ stricăciunĭ în sĕmĕnăturile de tómnă.

Aci e loculŭ de a mai aminti, că înghețulŭ și frigulŭ ajută și la descompunerea sărurilorŭ și leșiilorŭ din pămêntŭ, pe carĭ le absorbŭ plantele cu ajutorulŭ rădĕcinilorŭ.

Vêntulŭ încă este de o însĕmnătate deosebită pentru clima unei țĕrĭ, deóre-ce elŭ încă curăță aerulŭ de sĕmĕnța bólelorŭ lipiciόse, adună norĭĭ, ca sĕ plóuă, și apoi érășĭ îĭ risipesce, ca sĕ se facă timpŭ frumosŭ și seninŭ.

Zăpada și iérna de ăstŭ timpŭ, pe lângă altele, credemŭ, că va da o aspră, dér vrednică lecțiune, acelora dintre plugariĭ noștri, carĭ ducŭ lipsă de fênŭ și carĭ pórtă economia lorŭ totŭ așa, după cum s'au pomenitŭ din moșĭ-strĕmoșĭ, fără a mai cerca unele îmbunătățirĭ pentru cultura tênațelorŭ naturale, ca adecă sĕ le mai grape, canaliseze, ude, sémene séu lăzuéscă primăvéra, ca sĕ pótă produce fênŭ mai multŭ și mai bunŭ, și carĭ nu voescŭ a cerca primăvéra măcar de a sĕmĕna câte-va chilograme de trifoiŭ roșu în cutare holdă cu pămêntŭ mai umedŭ, care până la secere cresce și sĕ desvóltă la umbra holdelorŭ, așa de frumosŭ, încâtŭ după secere se póte cosi cu miriștea dimpreună, ca nutrețŭ bunŭ pentru vite peste iérnă.

Lipsa nutrețului din iérna acésta, precum și prețulŭ scăḑutŭ alŭ vitelorŭ mai de rêndŭ, vorŭ servi de învĕțătură pentru plugariĭ noștri și din acelŭ punctŭ de vedere, ca în viitorŭ sĕ caute a ierna vite mai puține, dér maĭ bune și de unŭ soiŭ mai alesŭ, carĭ, orĭ și cândŭ, au unŭ prețŭ mai mare și mai bunŭ, ca celealalte.

I. Georgescu.

Cățelulŭ și boulŭ.

— Fabulă —

Unŭ cățelușŭ de brațe din greu ințoțonatŭ
Vĕḑêndŭ unŭ bou undeva... de-amarŭ și [anĭ mâncatŭ,
Că róde la ogringii, ce pușĭ isŭ la picióre,
Cam astfelŭ îlŭ grăiesce cu vorbe pișcătóre:
— „Sĕ-țĭ fiă bună pofta, O! bou măria ta,
Mâncarea, vĕdŭ că-i bună, ba prea de [séma ta,
Și bine îțĭ priesce, te-arețĭ din dungŭ 'n [dungă,
Căcĭ nu ai sĕu în tine unŭ ferestrău se [ungă“....
Și boulŭ 'i rĕspunde,
Domolŭ cu vorbe blânde:
„De-arĕtŭ precum mĕ vedĭ tu“ — a face [alta nu potŭ,
Și rea de 'mi-e mâncarea, l'a asta vina nu [portŭ.
Pentru mâncare bună lucrat'am eu din [greu,
Și mai puținŭ dreptŭ tu ai sĕ mĕ vorbescĭ [de rĕu;
Căci traiulŭ tĕu celŭ dulce, la ce elŭ s'ar [alege
Décă aceste óse totŭ lucrulŭ n'ar direge?
Și pită albă, móle din ce óre ți-ar cóce,
Décă cerbicea nóstră la brezde n'ar întórce?
Cu carne, óse grase, cum tu te-ai îndopa,
Hulitulŭ néamŭ alŭ nostru de n'ar mai [esista?....
...Băiete fără minte, în calea ta tu du-te,
Păharĕle suntŭ pline nu trebe mai umplute.
În lume desŭ se 'ntêmplă bajocoritŭ sĕ fii
Chiar de către aceia, pe care tu îi țiĭ.

Koevari.

Glume și povești,

de *Dumitru Stăncescu.*

In cojocŭ.

Se întórse țiganulŭ dela têrgŭ.

Țiganca și danciĭ îi eșiră înainte sĕ vaḑă, ce le-a adusŭ.

Țiganulŭ nu le adusese nimicŭ

— Aoleo!... începură a se jelui țiganiĭ toțĭ, că nu se ținuse de vorbă, — că elŭ le făgăduise, că le aduce câte ceva.

— Lasă, lasă, nu mai țipațĭ, că ava sĕ vĕ aducŭ unŭ cojocŭ, nou noulețŭ; și era cusutŭ cu roșiu și cu albastru de îțĭ lua vederile, dér mĭ-a fostŭ frică de pĕcatŭ.

— Da de ce, mĕ teteo, sări unŭ dancĭ de colo.

— Iaca de ce... Apoi în cojocŭ sta unŭ Rumânŭ cu o măciucă, ca sĕ nu-lŭ lase sĕ fugă.

*

Nu-mĭ plăcea.

Unŭ țiganŭ se mutase dintr'unŭ satŭ, unde se născuse, și unde crescuse de se făcuse omŭ, și se dusese de se statornicise într'altŭ satŭ mai departe.

Intr'o ḑi se întâlnesce cu unŭ sătênŭ din satulŭ de unde plecase.

Ăla îlŭ întrébă:

— Dér la ce fugișĭ, mĕĭ țigane, din satŭ dela noi, de unde te născușĭ, unde îțĭ aveai părințiĭ îngropațĭ?....

— Nu-mĭ plăcea apa, vere.

— Ce vorbă e aia?... Ălorlalțĭ ómenĭ cum le place și nu mai ḑicŭ nimicŭ nicĭ unulŭ?

— Apoi hăia o fi avêndŭ după ce s'o bea, dér mie îmĭ ciorăiau mațele, de nu mai sciamŭ pe unde eramŭ.

*

Popa și Cazacii.

Unŭ popă îșĭ cumpĕrase dela têrgŭ o păreche de cisme, și le pusese în picióre și plecase spre casă.

Pe cale fiindŭ cismele noi, s'a datŭ omulŭ la marginea unei gârle și șĭ-a scosŭ una, care îlŭ strîngea mai tare și pe urmă a mai statŭ de s'a odihnitŭ.

Pe când se odihnea elŭ, écă doi Cazacĭ în zare, că era pe vremea, când se făcŭ resbelulŭ, de era țéra plină de pustii de Muscalĭ.

Cazacii, cum se mai apropiară de popă vĕḑură, că avea cismele noi și începură a se face, ca se ceartă apropiindu-se de elŭ. Ér când ajungŭ alăturĭ de totŭ, se iau la bătaie cum se cade.

Popa, omŭ bunŭ, a începutŭ la ei cu blândețe:

— Mai, fiilorŭ, ce avețĭ de vĕ batețĭ așa, că nu șede frumosŭ.

Și așa, și pe dincolo, până au statŭ Muscalii din bătaie.

Unulŭ din ei:

— Cum sĕ nu 'lŭ batŭ părinte, că a ḑisŭ, că dumnéta, audĭ, ai șése degete la unŭ piciorŭ.

— O, dómne! ḑise popa, apoi bine, pentru asta trebuia sĕ vĕ batețĭ?... La ce n'ațĭ venitŭ sĕ mĕ întrebațĭ?... Écă stațĭ sĕ vĕ arĕtŭ, că am numai cincĭ, ca totŭ omulŭ.

Și 'șĭ scóse popa obiala, cu care îșĭ ținuse piciorulŭ înfășuratŭ și le arată.

— Vedĭ mĕ, vedĭ, când 'țĭ-am spusŭ, că are numai cincĭ, a ḑisŭ Cazaculŭ ălalaltŭ.

— Da nu la piciorulŭ ăsta; la ălalaltŭ, a rĕspunsŭ ălălaltŭ Cazacŭ.

— Sĕ vĕ arĕtŭ și acolo, ḑise popa, numai sĕ nu vĕ vĕdŭ bătându-vĕ.

Și 'șĭ scóse popa și cisma din piciorulŭ ălălaltŭ și le arĕtă, că are totŭ cincĭ degete.

Atuncĭ ălŭ ce ḑicea, că spusese, că are numai cincĭ, a începutŭ a înjura pe ălŭ ce ḑisese, că are șése; ăla nu s'a lăsatŭ și a pusŭ mâna pe o cismă a popii și a începutŭ a-'i căra cu ea. Ăsta s'a repeḑitŭ și elŭ la cisma de a doua și a începutŭ a da și mai tare, de a pornitŭ la fugă ălŭ dintâiu.

Și fugĭ, și fugĭ și ăsta după elŭ; s'au totŭ dusŭ cu cismele bietului popă, și dușĭ au fostŭ, că nu s'au mai întorsŭ, ér popa după, ce a așteptatŭ până séra, șĭ-a pusŭ și elŭ cismele ale vechĭ în picióre și s'a întorsŭ acasă cum plecase.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

FEBRUARIE are 28 ḑile. FAUR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	12 I Sf. P. Melet. ar.	24 Mathias ap.
Lunĭ	13 Cuv. Păr. Mart.	25 Victor
Marțĭ	14 Cuv. Păr. Axent	26 Claudius
Mer.	15 Sf. ap. Onisim.	27 Ep. Leander
Joi.	16 Sf. Mart. Pamfiliu	28 Romanus.
Vin.	17 Sf. M. Teod., Tir.	1 Martie. Albin
Sâm.	18 Sf. Leon pp. Ro.	2 Simplicius

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 20 Febr. n. 1895.

Sémințe	Calitatea per Hect.	Prețulu per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenescŭ	80	6.65	6.70
Grâu dela Tisa	80	6.70	6.75
Grâu de Pesta	80	6.65	6.70
Grâu de Alba-regala	80	6.65	6.70
Grâu de Bácska	80	6.75	6.80
Grâu ung. de nordŭ	80	.—	.—

Sĕminețe vechĭ ori noue	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Prețulu per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	5.40	5 45
Orzŭ	nutrețŭ	60—62	6.	6 35
Orzŭ	de vinars	62.64	6.40	6 85
Orzŭ	de bere	64.66	7.20	8.20
Ovĕsŭ		39.41	5.90	6.30
Cucuruză	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruză	altŭ soiu	79	.—	.—
Cucuruză	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	—.—	—.—

	Productediv.	Soiulŭ	Cursulu dela	până
Prețulŭ pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Luțernă ungur.	38.—	49.—
	—	francesă		—.—
	—		—.—	.—
	„	roșiă	58.—	68.—
	Oleu de rap.	rafinatŭ dupla	—.—	—.—
	Oleu de in		—.—	—.—
	Uns. de porc	dela Pesta	50.—	51.—
	„	dela țéră	—.—	—.—
	Slănină	svêntată	42.50	43.50
	„	afumată	48.—	49.—
	Sĕu		—.—	—.—
	Prune	din Bosnia în bușĭ	8.50	8.75
	„	din Serbia în sacĭ	8.50	8.75
	Lictarŭ	slavonŭ nou	16.50	17.—
	„	bănățenescŭ	—.—	—.—
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoșĭ	unguresci		
	„	sêrbescĭ		
	Miere	brută	—.—	—.—
	„	galbină strecurată	—.—	—.—
	Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
	Spirtŭ	brutŭ	—.—	—.—
	„	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Cursulŭ losurilorŭ private

din 20 Febr. 1895.

	camp.	vinde.
Basilica	8.80	9.20
Creditŭ	200.—	201 —
Clary 40 fl. m. c.	59.—	—.—
Navig. pe Dunăre	—.—	160.—
Insbruck	27.—	—.—
Krakau	26.50	27.—
Laibach	24.75	25.25
Buda	62.25	63.—
Palffy	60.—	60.75
Crucea roșie austr.	18.—	18.70
dto ung.	12.20	12.50
dto ital.	12.75	13.25
Rudolf	23 75	24.75
Salm	71.—	73.—
Salzburg	27.—	27.50
St. Genois	74.50	75.—
Stanislau	46.—	48.—
Trieitine $4^1/_2\%$ 100 m. c.	149.—	151.—
dto 4% 50	70.—	—.—
Waldstein	51.50	—.—
Sêrbescĭ 3%	43.50	44.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	135.25	136.25

Bursa de Bucurescĭ

din 20 Februarie n. 1895.

Valorĭ	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	100.1/
Renta amortisabilă	5%	„ „	98.3/4
„ „ (Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	97.3/4
„ „ din 1893	5%	„ „	97.3/4
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	—.—
„ „ (Impr. de 32.1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	84.3/8
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	86 1/2
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	86.3/4
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	86 1/4
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	87 1/2
Oblig. de Statŭ (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	102 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	93.3/4
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	94 1/4
Scrisurĭ fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	92 3/4
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	10[illegible].—
„ „ „ „	5%	„ „	87 3/4
„ „ „ Iași	[illegible]%	„ „	78.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificialŭ	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1596.
Banca agricolă	500	150 v.	170.-
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	380.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	404 -
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	120. -
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	115. —
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 „	100	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aurŭ			20.10

S C O M P T U R Ĭ:

Banca naț. a Rom.	6%	Paris	$2^1/_2\%$
Avansurĭ pe efecte	7%	Petersburg	$4^1/_2\%$
Casa de Depunerĭ	$7^1/_2$	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveția	3%

Prețurile cerealeor din piața Brașovŭ.

Din 22 Februarie st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valutaa triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	40
„	Grâu mijlociu	4	90
„	Grâu mai slabŭ	4	60
„	Grâu mestecatŭ	3	70
„	Sĕcară frumósă	3	50
„	Sĕcară mijlociă	3	10
„	Orzŭ frumosŭ	3	50
„	Orzŭ mijlociu	3	—
„	Ovĕsŭ frumosŭ	2	30
„	Ovĕsŭ mijlociu	—	—
„	Cucuruzŭ	4	20
„	Mălaiu	4	60
„	Mazĕre	5	20
„	Linte	6	50
„	Fasole	5	60
„	Sĕmênță de inŭ	10	—
„	Sĕmênță de cânepă	4	—
„	Cartofĭ	1	10
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	48
„	Carnea de porcŭ	—	52
„	Carnea de berbece	—	-
100 kil.	Séu de vită próspĕtŭ	23	—
	Sĕu de vită topitŭ	33	—

Têrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

La 18 Februarie n. 1895

Starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 103,804 capete, la 19 Februarie au întratŭ 1184 capete și au eșitŭ 1265 rĕmânêndŭ la 20 Februarie unŭ numĕrŭ de 103.728 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche, grea dela 47.— cr. până la 48.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela 49.— cr. până la 50.— cr., de mijlocŭ dela 47.— cr. până la 48 — cr. ușóră dela 47.— cr. până la 48.— cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela 46.— până la 47.— cr. de mijlocŭ dela 46.— cr. până la 47.— cr. ușóră dela 47.— cr. până la 47.1/2 cr.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 23 Februarie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd.	9.77
Argint român.	Cump.	9.70	Vênd.	—.—
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.77	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.85	Vênd.	5.90
Ruble rusescĭ	Cump.	132.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.20	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75
Lire turcescĭ	Cump.	11.15	Vênd.	—.—

Proprietarŭ: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Gregoriu Maiorŭ.

„Albina“, Institut de credit și de economii, Sibiiu.

A XXII-a încheiere a Conturilor cu 31 Decembre 1894.

CONTUL BILANȚULUI.

Active.		fl. cr.
Cassa în numerar		82,640.31
Monete și cupóne		4,527.86
Bon în Giro-Conto și la alte băncĭ		11,792.30
Cambii de bancă		3,032,809.55
Împrumuturĭ hipotecare		1,894,836.62
Credite personale		1,013,941.17
Credite cambiale cu acoperire hipot		532,123.70
Credite de cont-curent		127,393.29
Avansurĭ pe efecte publice		70,959.40
Credite ficse		24,789.70
Imprumuturĭ pe producte		27,010.40
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vêndare		182,717.77
Efecte publice		1,047,704.13
Efectele fondului de garanță al scris. fonc.		209,133.50
Efectele fondului de pensiunĭ alŭ funcționarilorŭ institutului		81,000.—
Mobiliarŭ	5,794.37	
după amortisare de	580.05	5,214.32
Interese restante și diverse conturĭ debitóre		94,996.51
		8,443,590.53

Pasive.	fl. cr.
Capitalŭ socialŭ:	
3000 acțiunĭ à fl. 100	300,000.—
Fondulŭ de reservă alŭ acționarilorŭ	100,000.—
Fondulŭ specialŭ de reservă	126,054.96
Fondulŭ de pensiunĭ alŭ funcționarilorŭ	80,811.96
Depunerĭ spre fructificare	4,945,227.09
Scrisurĭ fonc. cu 5% în circulațiune	1,251,000.—
„ „ „ „ în coróne în circul.	500,000.—
„ „ eșite la sorțĭ în circulațiune	19,600.—
Cambiĭ de bancă reescomptate	583,220.95
Avansurĭ dela banca austro-ungară	125,000.—
Diverse conturĭ creditóre	225,478,46
Dividende neridicate	1,501.—
Interese anticipate pro 1895	64,028.17
Profitŭ net	121,667.94
	8,443,590.53

CONTUL de PROFITURĬ și PERDERĬ

Eșirĭ		fl. cr.
Interese:		
pentru depunerĭ spre fructificare	222,784.48	
„ scrisurĭ fonciare	77,515.12	
„ împrumuturĭ luate pe efecte	14,084 83	314,384.43
Spese:		
Salarie	38,297.65	
Bani de cuartirŭ	4,985.—	
Imprimate, registre, porto diverse	12,636.53	
Marce de presență	1,710.—	57,629.18
Contribuțiune:		
directă	12,117.98	
10% dare la interesele dela depunerĭ	22,278.49	34,396.47
Amortisare din mobiliar		580.05
Profitŭ net		121.667.94
		528,658.07

Veniturĭ.		fl. cr.
Interese:		
dela cambii de bancă	188,715.93	
„ credite personale	91,015.86	
„ împrumuturĭ hipotecare	129,792.29	
„ efecte publice	45,319.42	
„ Credite cambiale cu acoperire hipotec.	33,331.35	
„ credite de contcurent	4,667.72	
„ avansurĭ pe efecte	4,841.47	
„ credite ficse	1,630.02	
„ împrumuturĭ pe producte	1,627.02	500,941.08
Chiriă		10,913.09
Provisiunĭ		15,697.62
Profit la monetă		1,106.28
		528,658.07

Sibiiu, 31 Decembre 1894.

I. Hannia m. p., membru al direcțiunei. **Șulutiu** m. p., membru al direcțiunei **Cosma** m. p., director esecutiv. **Iosif Lissai** m. p., comptabil-șef

Subsemnatulŭ comitetŭ amŭ esaminatŭ conturile presente și le-amŭ aflatŭ în deplină regulă.

Sibiiu, 18 Februarie 1895.

Comitetulŭ de supraveghiare:

Dr. A. Brote m. p. **Dr. Ilarionŭ Pușcariu** m. p. **Dr. Beu** m. p. **Ioanŭ Crețu** m. p. **St. Stroia** m. p.

„VICTORIA“

Institutŭ de creditŭ și economii în Aradŭ.

Convocare.

Domnii acționarĭ prin acésta se învită conformŭ § 17 din statutele institutului la

VII-a adunare generală ordinară

care se va ţiné în Aradŭ **la 10 Martie 1895 st. n. la 10 óre înainte de amédĭ** în localitățile institutului (calea Archiducelui Iosifŭ Nr. 24).

OBIECTELE.

1. Raportulŭ direcțiunei, bilanțulŭ anului 1894 și raportulŭ comitetului de supraveghiere.
2. Stabilirea bilanțului și distribuirea profitului curatŭ.
3. Proiectulŭ de statute pentru fondulŭ de pensiunĭ alŭ funcționarilorŭ.
4. Investirea comptabilului-șefŭ Savu Raicu cu dreptulŭ de a signa firma.
5. Alegerea de trei membrii în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționarĭ carĭ dorescŭ a participa la adunarea generală în persónă séu prin plenipotențiațĭ în sensulŭ §. 22 alŭ statutului, *suntŭ rugațĭ a-șĭ depune acțiile eventualŭ dovedile de plenipotență la cassa institutului, celŭ puținŭ cu 24 óre înainte de adunarea generală.*

Aradŭ, în 14 Februarie 1895.

Direcțiunea institutului.

Bilanțŭ pro 1894

Activŭ.		fl.	cr.	Pasivŭ.		fl.	cr.
Cassa în numĕrarŭ		24.221	60	Capitalŭ socialŭ: 3000 acțiunĭ à fl. 100.		300.000	—
Bon în Giro-Conto		123	95	Fondulŭ de reservă alŭ acționarilorŭ .		73.521	45
Cambii în portofoliu		675.033	77	Fondulŭ de pensiunĭ		3.206	22
Imprumuturĭ hipotecarĭ		269.946	—	Depunerĭ spre fructificare		640.685	16
Avansurĭ pe efecte		11.905	—	Diverse conturĭ creditóre		5.711	74
Realitatĭ:				Dividende neridicate		509	—
Casa institutului: Str. Archi-				Contribuție după inter. depunerĭ sem. II.		1.463	41
ducelui Iosifŭ Nr. 2. . .	59,315.10			Interese anticipate pe 1895		10.901	60
B. Választó Nr. 32. . .	2.032.30	61.347	40	Profitŭ transpusŭ din 1895. .	273.633		
Efecte proprii		4.125	21	Profitŭ netŭ	3.604.816	38.784	49
Diverse conturĭ debitóre și inter. rest. .		25.555	44				
Mobiliarŭ	2,805.22						
după amortisare de 10% . .	280.52	2 24	70				
		10,747.83	07			10,747.83	07

Aradŭ. 31 Decemvre 1894.

Oncu m. p.
directorŭ esecutivŭ.

S. Raicu m. p.
comptabilŭ-șefŭ.

Direcțiunea:

Georgiu Lazarŭ m. p. **Dr. Vuia** m. p. **Papp** m. p. **Karátsonyi** m. p. **Ciorogariu** m. p.

Subsemnatulŭ comitetŭ amŭ esaminatŭ contulŭ presentŭ și l'amŭ aflatŭ esactŭ:

Aradŭ, 14 Februarie 1895.

Comitetulŭ de supraveghiere:

Nic. Marcu m. p. **Petru Truția** m. p. **Georgiu Feierŭ** m. p. **Vasiliu Popp** m. p.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Anunciurĭ

(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casulŭ publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.